

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX Kaina 15 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, RUGPIJTIS — AUGUST 11, 1975

Nr. 185

LKB Kronika Nr. 16

Tardymai už pamokslus

Saugumui užkliuvo paminėtas faktas, kad valdžia į užsienį siunčia kunigus skelbti netiesą

16

Prienai.

1974 rudenį Prienų rajono Vykdomojo komiteto administracinė komisija nubaudė Prienų parapijos vargonininką Gaudį 50 rub. bauda už tai, kad bažnytiniam chore giedojo mokiniai.

1975 kovo 26 Prienų rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas pakvietė Pakluonio (Prienų raj.) kleboną Praną Lingį ir priekaištavo, kodėl jis Gavėnios rekolekcijoms pasikvietęs kun. S. Tamkevičių. Ateityje klebonas turės žinoti, kad kun. Tamkevičius, norėdamas Prienų rajone sakyti pamokslą, turės gauti Alytaus raj. Vykdomojo komiteto sutikimą, o paskui — Prienų valdžios leidimą.

Pavaduotojas Morkvėnas taip įsakė, kad kun. P. Lingys pašalintų nuo vidinių bažnyčios sienų tautinės dekoracijas — Gedimino stulpus.

Per 1975 Velykas Prienų bažnyčioje dalyvavo didžiulės minios žmonių. Valdžios pareigūnai užrašinėjo privačių automobilių numerius.

Simnas.

Per 1975 Velykas Simno bažnyčia buvo sausakimšai pripildyta žmonių. Tokį vaizdą galima pamatyti beveik visose Lietuvos Bažnyčiose. Tačiau ne visi atvyko melstis. Bažnyčioje netrūko ir valdžios pareigūnų — seklių, atvykusių pasiklausyti Velykinio pamokslų ir jono leidimo vesti rekolekcijas stebėti, kiek susirenka žmonių, kun. J. Zdebskį. Paskui pavaduotojas kleboną nusiuntė į Alytaus žinių seklių minioje buvo Simno vidurinės mokyklos direktorė Guzevičienė ir Alytaus raj. liaudies žvejičienė skyrus vedėjas V. V. Vaileika.

Balandžio 1 į Simno vidurinę atvykęs švietimo skyrus vedėjas V. Vaileika pradėjo tardymą. Saugumui direktorės Guzevičienės kabineta buvo pakviesti du Mišių patarautojai R. Juknelis ir V. Vasišauskas. R. Juknelis buvo klausinėjamas, kas jį ruošė Pirmajai Komunijai, kas pakvietęs patarauti Mišioms, kodėl nestojas pioniierius ir kt. Vasiliauskas buvo klausinėjamas, kas iš moksleivių dalyvavę velykinėje procesijoje. Atrodė, kad švietimo skyrus vedėjui rūpėjo išgauti iš vaikų, kad jie yra organizuojami patar-

nauti Mišioms kun. Tamkevičiaus.

Balandžio 2 į Alytaus raj. Vykdomąjį komitetą pas rajono pirmininko pavaduotoją Jančiauską buvo iškvieistas Simno parapijos klebonas kun. J. Matulevičius. Pavaduotojas priekaištavo, kodėl Simno klebonas pasikvietęs be rašiklausyti Velykinio pamokslų ir jono leidimo vesti rekolekcijas stebėti, kiek susirenka žmonių, kun. J. Zdebskį. Paskui pavaduotojas kleboną nusiuntė į Alytaus saugumo komitetą, kur jo laukė atvykęs iš Vilniaus saugumo komiteto tardytojas kapitonas Marcinkevičius. Tardymas truko apie tris valandas. Kapitonas Marcinkevičius klausinėjo apie Priskėlimo metu pasakytą kun. S. Tamkevičiaus pamokslą. Saugumui ypač užkliuvo pamoksle paminėtas faktas, kad valdžia siunčianti užsienį kunigus skelbti netiesą, būk tai, Lietuvoje esanti tikėjimo laisvė. Kun. Matulevičius sakė, kad per Velykas buvęs užimtas į pamokslą negirdėjęs, o bendrai jo vikaras kalbės ne pasaulietinėmis, o religinėmis temomis. (Tardytojas labai norėjo, kad kun. Matulevičius paliudytų, jog kun. Tamkevičius rūpėjo išgauti iš vaikų, kad jie yra organizuojami patar-

Simno bažnyčios fragmentas. Bažnyčia statyta XVI amžiuje

Vargšai kapitalistai maitins sovietus

Washingtonas. — CIA žiniomis, Sovietų Sąjungai su grūdais tikrai blogai, blogiau nei Amerikos ekonomistai apskaičiavo. Grūdų Sovietijai bus prikulta 40 mil. metrinių tonų mažiau nei reikia. Derlius apskaičiuojamas 165 metrinių tonų, mažiau nei 1972, arba 20 mil. m. t. mažiau, nei buvo apskaičiuojamas Žemės ūkio departamentas.

1972 sovietai buvo suplanavę gauti 190 mil. metrinių tonų, bet gavo tik 168 mil. Iš užsienio tada pirkto 21.5 mil. tonų, vien iš Amerikos 13.5 mil. Šiais metais sovietai buvo suplanavę gauti 215 mil. Sen. Henry Jacksonas išpėjo Fordo administraciją, kad nebūtų padaryta klaida, kokia buvo 1972, kad tetentės vardu vėl nebūtų pusvelčiui atiduoti Amerikos grūdai.

Siūlo stipendijas etninėms studijoms

Minnesotos Universitetas turi Migracijos istorijos tyrinėjimų centrą, kuris renka medžiagą apie JAV etninių grupių istoriją. Šis centras siūlo stipendijas ateinantiems mokslo metams. Stipendijas gali gauti tie, kurie siekia magistro, daktaro laipsnio arba tęsia podaktaratinis mokslus. Žinoma, stipendijoms gauti pirmenybė atiduodama tiems, kurie specializuojasi Amerikos emigracinėje ir etninėje srityje. Norintieji gauti smulkesnį informaciją prašomi kreiptis į Immigration History Research Center, 826 Berry Street, St. Paul, Minnesota 55114. (E.)

Prancūzai P. Afrikai ginklų neduos

Kinshasa. — Zaire viešėjo Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing. Baigdamas vizitą, prie mikrofono kartu stovėdamas su Zaire prezidentu Mobutu, Giscard pasakė, kad prancūzai ginklų Pietų Afrikai daugiau neduos. Iki šiol P. Afrika daugiausia ginklų gaudavo iš Prancūzijos.

Š. Korėja nori kalbėtis su Amerika

Tokio. — Per Japonijos ministrų pirmininką Takeo Miki Šiaurės Korėjos prezidentas Kim Il Sung pareiškė savo norą užmegsti santykius su Amerika ir sutvarkyti Korėjos reikalą. Jis tik stato dvi sąlygas: Amerika iš Pietų Korėjos turi atitraukti savo karių, 40,000 vyrų, turinčių net atominius ginklus; antra sąlyga — 1953 paliaubų pasirašymas turi būti pakeistas taikos sutartimi.

Mirė Sostakovič

Maskva. — Rugpiūčio 9 Maskvoje mirė vienas didžiausių rusų šiu laikų kompozitorius Dmitri Sostakovič, sulaukęs 69 metų. Sukomponavo 15 simfonijų ir daug kitų muzikinių kūrinių. Stalino laikais, prieš karą ir 1948 buvo patekęs į nemalonę, kad jo kūriniai esą "nedemokratiški". Kaltino jį "formalizmą" ir kitais prasižengimais su partijos linija.

Modelis būsimojo erdvėlaivio. Apie 1979 metus NASA tokią padangų laboratoriją ar kaip kitaip vadinamą kabiną iškelės raketos pagalba, ji pasiūks erdvėje tol, kol bus reikalinga, o vėliau nusileis, kaip leidžiasi lėktuvas. Erdvėlaivį bus galima panaudoti daug kartų.

PORTUGALŲ KARININKŲ BRUZDĖJIMAS

Lisabona. — Penktadienį buvo paskelbtas naujas Portugalijos kabinetas, penktas nuo 1974 balandžio perversmo. Kabineta sudaro kariai ir civiliai. Dviejų svarbiausių partijų — socialistų ir liaudies demokratų vyriausybės nėra. Visi parinktieji yra simpatikai komunistų. Kai kurioms ministerijoms premjeras Goncalves nerado žmonių, ir ministerijų vietos vakuojančios. Užsienio reikalų ministru bus komunistų artimas Mario Ruivo, buvęs anksčiau žuvininkystės ministru. Anksčiau jis buvo pasiūles sovietams Madėiros uostus, kur jie galėtų įrengti sustojimo ir papildymo bazes.

Vos tik buvo paskelbtas kabinetas, kai daugely vietų kilo anti-komunistinės riaušės. Apie demonstrantų muštynes su komunistais ir kariais pranešama iš Bombarral, Braganza, Fafe, Sao Joano, Sai Pedro, Porto ir kitų miestų. Vienas žmogus buvo užmuštas. Atskirai demonstravo laikraštininkai, protestuodami dėl įvestos cenzūros. Laikraštininkai šaukė: "Naujas informacijos tvarkymo įstatymas yra fašistinis įstatymas".

Krašte platinamas nuosaikiųjų jėgų atsisaukimas, pasirašytas buvusio užsienio reikalų ministro majoro Melo Antunes ir kitų.

karininkų, įspėjantių tautą, kad slinkimas į kairę vykdomas pernelg greitai, ir Portugalija neturinti būti nauja sovietinė valstybė. Reuterio atstovai, pranešdami apie įvykius Portugalijoje, pridėjo, kad tenai norima padaryti tai, kas buvo daroma Čilėje, bet ir atsitiktai gali tas pats, kas atsitiko anoj Lotynų Amerikos valstybėje, kai mažuma nori aktyviai diktuoti tautos didžiūniam.

Majoras Antunes ir kiti aštuoni už pasirašymą šio rašto jau nubauti: valdančioji troika pasakė jiems prisistatyti į vyr. Štabą, jie bus perkelti į kitus dalinius. Ar tuo sulaikys bruzdėjimą, abejojama, kai vakar buvo žinoma, kad atsišaukimą gelbėti Portugaliją jau pasirašė šimtai karininkų, praneša James Yueneger, "Chicago Tribune" korespondentas.

Kalbėdamasis su viena senyva portugalė, korespondentas iš jos išgirdo: "Anksčiau visi turėjo darbą, nekilo kainos nei cukrui, nei žuviai, nei gazolinis kasdien nebrango. Visi turėjo ko valgyti". Prisimena ji, kaip ir kiti portugalai, kad "seni blogi laikai" nebuvo tokie blogi. Ir čia jāt duodama statistika: 10 procentų bedarbių, infliacija pasiekė 30 procentų, sutaupti valstybės rezervai tirspta po 110 mil. dolerių per mėnesį.

KAS TURISTAMS OK. LIETUVOJ NEPATINKA

Vilniuje leidžiamas dvisavaitinis žurnalas SVYTURYS 9-me numeryje įdėjo žurnalisto Antano Aleksos išsamų pasikalbėjimą su pareigūnais Lietuvoje. Buvo pasikalbėta su okupuotos Lietuvos vadinamuoju užsienio reikalų ministro pavaduotoju Vytautu Zenkevičium, su turizmo tarnybos viršininku Algirdu Petraičiu ir su ryšių su užsieniu draugijos pirmininku Ramojum Petraičiu.

Zenkevičius painformavo, kad 1974 Lietuvoje apsilankė apie 64 tūkst. užsieniečių. Petraitis pridėjo, kad 1974 lankytojų skaičius padidėjęs tik penkiais procentais. Buvę turistų iš 28 valstybių, daugiausia iš komunistinių valstybių bet buvę svečių ir iš Austrijos, Danijos, Italijos, JAV, Norvegijos, Olandijos, Švedijos, Suomijos.

I klausimą, kas trukdo turistams lankytis Lietuvoje, buvo atsakyta, kad esą tik vienas ir tas pats turizmui nepakankamai priitaikytas viešbutis Vilniuje su 250 lovų; nesą tinkamų restoranų, autoplaukų schemų ir kt., todėl svetimsilams ekskursuoti po kraštą sunkiai įmanoma.

I klausimą, kas turistams labiausiai patinka Lietuvoje, atsakyta, kad svečiai esą žavisi fundamentalniais socialiniais laimėjimais — planingas liaudies ūkio vystymas, nemokama medicinos pagalba, didžiulis dėmesys mokslui ir kultūrai švietimo sistema, be galo pigus transportas, kad žmonės gyvena butuose, už kuriuos moka tik simbolines nuomas, kad esą saugu vaikščioti miesto gatvėmis ir dar visa eilė kitų abstrakčių blizgčių.

I klausimą, kas turistams nepatinka, atsakyta: restoranuose garsiai grojami džazai ir žemaitišku akcentu dainuojami ameri-

koniški šlageriai, esą turistai nori išgirsti lietuviškos muzikos ir dainų; nepatinka pergreitas automobilių lankstymas ir nebeįmanoma pėsčiųjų teisų, duobėti šaligatviai, besaikis lietuvių vašingumas, patogumų stoka viešbučiuose, menka aptarnavimų kultūra parduotuvėse, labai daug laiko sugaištama dėl formalumų viešbučiuose, keičiant valiutą, mityboje, taxi medžioklėje ir kt.

Iš šių aprašymų labai ryškiai matyti, kad turistams patinka tai, ko jie konkrečiai nemato, nepatiria. Patinka visa tai, kas eina per abstrakčią propagandą, kuria bolševikai sugeba net ir šviesius vakariečių protus išpauti. Turistams nepatinka visa tai, su kuo jie bolševikinėje santvarkoje kiekvienam žingsnyje susiduria: visur netvarka, netvarka ir dar karšta netvarka.

Idomu ir tai, kad "planingame ūkyje", apie kurį prisarat Zenkevičius, užsieniečiai linksmėniasi amerikietiškais džazais ir žemaičių tarne dainuojamais amerikiniiais šlageriais. Tur būt, tai laroma dėl amerikinių dolerių. (E.)

KALENDORIUS

Rugpiūčio 11: šv. Tiburtas, šv. Klara, Putvinas, Porutė. Rugpiūčio 12: šv. Gracilijus, šv. Hilarija, Danguolis, Laimė. Saulė teka 5:53, leidžias 7:58.

ORAS

Dalinai saulėta, karšta, galimas lietus su perkūnija, apie 90 laipsnių.

Pabėgo iš psichiatrinės

Bologna, Italija. — Italai keičia, grįžę iš Sovietų Sąjungos, pasakoja, kad prieš porą savičių iš Sverdlovsko psichiatrinės ligoninės pabėgo vienas disidentas, 37 metų Lev Obožko. Tą žinią turistai išgirdo iš Maskvos disidentų sluoksnių. Obožko slapstosi, turėtų būti kur nors netoli Maskvos. Buvo nuteistas ir uždarytas į psichiatrinę vien tik už nelegalią literatūrą. Kratos metu pas jį rasta Almariko, tokio pat disidento knyga "Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki 1984".

Keičia konstituciją Gandhi naudai

New Delhi. — Indijos parlamentas tik vienam balsui esant prieš priėmė konstitucijos pataisą, kad ministeris pirmininkas ir dar du kiti valdžios viršūnėje yra aukščiau įstatymų, neličiami, niekas jiems bylų kelti negali. Opozicija, būdama mažumoj, žinodama, kad negalės pasipriešinti, parlamento posėdžius boikotuoja. Konstitucinę pataisą dar turės ratifikuoti visų provincijų legislaturų, bet dėl jų sprendimo netenka abejojti, kai visur dauguma sudaro valdančiosios kongreso partijos atstovai. Tas Gandhi partijos žmogus Mohan Dharis, kuris balsavo prieš, po balsavimo buvo išmestas iš partijos.

Atėnai. — Graikijoje pradėtas dar vienas politinis teismas. Teisiami 37 asmenys, 1973 metais žiauriai tramdę studentų demonstracijas, kai vien užmuštų buvo 25. Teisiamųjų eilėse yra vėl tas pats buvęs premjeras ir prezidentas Papadopoulos ir buvęs vyr. policijos viršininkas gen. Dimitrios Ioannides.

Prezidentas pažado neišpildė

Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininkas Uldis Grava rugpiūčio 1 iš Stockholmo padarė Eltos informacijoms tokį pareiškimą:

"Konferencijoje Vakarų ir kitos valstybės turėjo puikias progas būti jos moraliniais vadais, bet nei viena jų nesugebėjo tai padaryti. Helsinkio deklaracija yra ne kas kita, kaip popierio gabalas. Atrodė, kad niekam Konferencijoje nerūpi laisvė ir žmogaus teisės. Mes visi esame giliai susirūpinę dėl prezidento Fordo pareiškimų. Jis neparodė noro Helsinkyje pakartoti pažadus, kuriuos padarė pabaltiečiams vadams Washingtone tik prieš savaitę. Būdamas, kuriuos pabaltiečiai organizuoja visame pasaulyje, dabar tampa protesto demonstracijomis prieš Jungtinių Valstybių ir kitų valstybių nesugebėjimą užtarti Pabaltijo valstybes. (E.)

Bruzdėjimai Kinijos fabrikuose

Hong Kong. — Kinijos provincijos radijo žiniomis, Hangčow mieste ir visoj Čekiang provincijoje daugiau kaip 10,000 kareivių buvo pasiūta į fabrikus, kai darbininkai streikuoja arba lėtina darbą, reikalaudami didesnių atlyginimų. Aviacijos ir armijos kareiviai dirbs tekstilėje. Liepos 28 kareiviai jau dirbo penkiuose audimo ir medžiagų dažymo fabrikuose. Pranešama ir apie sabotazą visoj eilėj dirbtuvių. Hangčow miestas užsieniečiams uždarytas jau keli mėnesiai. 1972 jį aplankė ir prez. Nixonas.

Belfastas. — Keli mėnesiai apie Šiaurės Airiją beveik nieko nebuvo kalbama, buvo bent kiek ramiau. Dabar vėl prasidėjo riaušės. Airiai pareikalavo, kad būtų paleisti iš kalėjimo anksčiau suimtieji IRA nariai. Daugely vietų įvyko demonstracijos, su britų kariais muštynės. Vienas jaunuolis buvo užmuštas, mažiausiai apie 50 buvo suimti.

Du užliukai

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

GYVENIMIŠKŲ MINČIŲ KUN. B. MARKAIČIO PAMOKSLAI

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia Los Angeles lietuvių yra gana gausiai lankoma. Miestas labai išmėrytas, kiti gyvena dideliuose atstumuose, bet vyksta į lietuvišką bažnyčią, nors kiekvienas pas save už kelių blokų rastų anglišką ar ispanišką. Juos traukia Šv. Kazimiero bažnyčia, nes čia randa lietuvišką giedojimą, lietuvišką pamokslą, po pamaldų susitinka su savo tautiečiais ir pan. Žodžiu, čia lietuviai randa religinę ir tautinę atgavą.

Parapijos klebonas prel. J. Kučingis tą suprantą ir bažnytinę tvarką veda taip, kad ši šventovė lietuviams yra šava, lietuviška. Jos vadovo svetimgumas lemia tai, kad čia susilaikiama gana dažnų svečių, lietuvių dvasių, kurie patalkininkauja pravardime bažnytinio apeigų. O kai kurie pasako pamokslus. Toks patalkininkas losangeliečiams patinka. Ypatingai parapičiai dėkingi klebonui, kad jis laikus nuo laiko pasikviečia patalkininkauti kun. Bruno Markaičiui, SJ. Sis ir dėl savo sveikatos bent po porą kartų metuose atvyksta pabuvoti į Los Angeles. Jo natūralus paprastumas ir ypač jo prasmingai gyvenimiški pamokslai klausytojams visada palieka gilų išpuolį.

Religinės apeigos pamokslai vaidina labai svarbų vaidmenį, jei jie sakytui nėra vien pareigos atlikimas. Pamenu Lietuvis, Kaune, žmonės netilpdavo į Vytauto bažnyčią ir tai grynai dėl kan. J. Tumo pamokslų. Jie būdavo riboto ilgumo, o svarbiausia — labai gyvenimiški. Taip pat kan. Kapočius — Priskelimo bažnyčia Zaliakalnyje, Kaune, būdavo pilna. Jo pamokslai trumpi, kelios ypatybės — gyvenimiški taiklos mintys gausiai patraukdavo lankytojus. Iš bažnyčios išėjusieji giliai paveikti. Tai kontrastas su tuo, kai perskaitoma evangelija, po to pastelkiamas šv. Petras ir vaikišiojama po dangų. Kai pavėžėjai į aplink sėdintys, tai jie sėdi, tik sunku įsivelti, kad jie kartu vaikščiotų po abstraktines aukštybes. Žinoma, tokiais atvejais lengvesnis pasirodymas, nes abstraktiai galima be galo kalbėti ir kalbėti? kai gyvenimiški pavyzdžiai reikia parinkti ar kitu paruoštus pasiskaityti. Ar išievojti nuolat girime iš kai kurių vietovių nusiskundimų, kad lietuviai nelanko savo lietuviškų bažnyčių. Betgi daugeliu atveju priežasčių gal reiktų ieškoti ne vien nelankantysiu puseje. Los Angeles žmonės iš labai toli važiuoja į lietuvišką bažnyčią (Cia gal pažymėtinas ir žydiškųjų sinagogų vaidmuo žydijos išsilaikyme).

Koks gi kun. Markaičio pamokslų pobūdis, kuris taip žmones patraukia? Jis paskaito evangeliją, kurioje dažniausiai irgi kalbama gyvenimo pavyzdžiais, po to jis su klausytoju ima vaikščioti po mūsų pačių gyvenamą aplinką, ypač taikydamas mūsų lietuviškos išeivijos kasdienybę. Štai trijų iš eilės sekmadienių kun. B. Markaičio pamokslų keli fragmentai. Liepos 13 evangelija kalba apie seją, kai sėkla nukritus ant uolos, kur tėra plonuotis sluoksniais žemės, nors ji sudygo, bet tuoj pat nudžiūvo.

Cia pat pritaikomi pavyzdžiai. Kaip gali mylėti Dievą, kurio nematame, jei nenori pagelbėti ir vargą patekusiui artimui. Arba ko vertos mūsų patriotiškos kalbos, kad mylime Lietuvą, jei nekenčiame čia pat gyvenančio brolio lietuvio, vienas kitą įtarinėdami, vienas kitą niekindami ir tiek daug kartumų tarpusavy sukeldami. Ir taip po eilės gyvenimiškų pavyzdžių pamokslas baigiamas kvietimu per šias Mūsų misias melstis, kad mes tarpusavy tikrai pasijustumė broliais, vienas kitą

gerbiančiais, vienas kitam padedančiais. Po tokių žodžių atrodo, kad ir pačios apeigos yra daug prasmingesnės.

Kita sekmadienį evangelijoje buvo skaitoma, kaip tarp kviečių piktadaris pasėjo rages. Čia pamokslininkas ir ima analizuoti, kodėl tas piktadaris sėjo rages? Pateikęs keletą motyvų, plačiau apsisotjo ties pavydu. Kokia gi padėtis tarp mūsų pačių, tarp lietuvių? Kodėl gi mes savo kasdieniame ir visuomeniniame gyvenime turime tiek nesklaidumų.

Liepos 27 evangelijoje kalbama apie paslėptą lobį, ir kaip pirklys, atradęs brangų perlą, parduoda visą, ką turi, kad įsigytų tą perlą. Čia pamokslininkas po religinių prilyginimų prieina prie lietuviškų, kad mums, kaip lietuviams, brangiausias perlas tai mūsų Lietuva, meilė tėvų šaliai. Ir kiek mes aukojamės ir ką duodame tam perlui įsigyti?

Šie keli kun. B. Markaičio pamokslų fragmentai parodo kaip šitie pamokslai yra gyvenimiški, artimi klausytojo širdžiai. Po tokių pamaldų išeini žmogus kaip tai labiau sustiprėjęs, ir pati religija labiau pritaikoma gyvenimui. Iš to klausytojų simpatijos kun. Markaičiui ir dekingumas klebonui prel. J. Kučingui už sudarymą progą ši pamokslininką išgirsti. Gal tik gailla, kad vidurvasary bažnyčia ne tiek būna pripildyta ir daugelis tų labai vertingų minčių neišgirsta.

J. Kuprionis

SANTA MONICOS AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBO GEGUŽINĖ

Yra toks prietaras — skaičius "13" nelaimingas. Gal kam ir nelaimingas, bet ne S. Monicos Lietuvių klubui. Sekmadienis, liepos 13 d., buvo ypatingai laimingas. Mat, tą dieną klubas suruošė gegužinę, jau trečią vasarą iš eilės M. Vaičiūnės gražiam sode, gegužinė praėjo su nepaprastu pasisekimu.

Klubo narių ir svečių sugužėjo apie 140. Maistas buvo labai geras ir skaniai paruoštas. Moterys priėmė tiek skanių pyragėlių, kad kiekvienas valgė, kiek norėjo užgerdamas kavute. Buvo ir gėrimų gėrimų. Visi jau tarsi labai jaukiai, oras pasitaikė žavus — apie 80 laipsnių. Gegužinę pavairino klubo narių suaukoto fantų loterija. Visus svečius išjudino ir prajuokino klubo išdėdintas V. Plukas, sumaniai ir su sąmoju pravedęs loterijos žaidimą. Vertingiausias fantų loterijai, kaip visuomet, iškėlė klubo pirm. A. Markevičius, padovanodamas dežę sampano. Bet dar tuo nepasibaigė, nes siurpriuzo užbaigimui buvo paleistas iš varžybių didžiulis, puikiai papuoštas tortas, iškeptas klubo narės Rautkienės. Gana ilgokai pasivaržius, tortas atiteko E. ir J. Sinkams.

Po to svečiai dar ilgokai pabuvo jaukiame sode, pabendrauvo su iš toliau atvykusiais prieteliais, kai kurie atnaujino pažintį, kiti užmegzė naujas. K. Urniežius ir Untherhill pagrojo linksmas melodijas akordeonu ir armonika, kurios priminė mums linksmas kaimo gegužinės laisvoje Lietuvoje. Užbaigiant šį pasilinksminimą, V. Plukas pirmiškai ir valdybos vardu padėkojo moterims, kurios daug darbų įdėjo ruošdamos vaišes, gėrimus "vedėjui" S. Kvečui ir visiems prisidėjusiems savo darbais, baldais, vežiojimais, o jų buvo nemaža, visiems svečiams, pagerbusiems klubą savo atsilankymu, ypač mielai sodo šeimininkei už

Santa Monicos liet. klubo gegužinėje. Kaiba klubo ižd. V. Plukas, R. Vaičiūtė laiko tortą, kairėje — sol. J. Čekanauskienė ir D. Mackialienė.

KANADOS ŽINIOS

Toronto Ont.

PROTESTAS PRIEŠ HELSINKIO PREKYBĄ

Ryšių su Helsinkyje įvykdytu Rytų ir Vidurio Europos tautų pardavimu Maskvai, 1975 m. liepos 30 d. vakare Toronto miesto rotušės aikštėje Pavergtų tautų komitetas surengė protestą prieš Vakarus. Net keli kalbėtojai protestuojančių miniai griežtai pasisakė prieš Vakarus, kurie pardavinėja tautas. Vienas jų, Grossman, Ontario vyriausybės atstovas, pasakė, kad dabar labai kritusi žmonių moralė. Kritusi moralė ir valstybės vyrų, kurie pardavinėja pavergtas tautas. Bet valstybių vyrai turi atsiminti, kad parduodami kitas tautas, jie parduoda ir save. Helsinkis yra antras Muenchenas. Kaip po pardavimu Muenchene pradėjo siųsti nacinę pabaisą, taip dabar gali pradėti siųsti komunistinę pabaisą. Kaip Muencheno konferencijoje Chamberlainas apkabino Hitlerį ir pasitikė jo jo pažadais, taip dabar vakariečiai pasitiki komunistiniu Hitleriu, kuris vadinasi Brežnevu. Grossman priminė ir protestuojančiams, kad ir jų jautrumas savo pavergtoms tėvynėms sumažėjo. Prieš 20 metų į tokią protestą būtų išėjęs daug didesnis protestuotojų skaičius, negu jų išėjo dabar.

Ukrainiečių pasaulinio komiteto sekretorius Simko savo kalboje pasakė, kad 35 klaunai Helsinkyje suklupo prieš Maskvos raudonąją mešką. Mes neprasime tų klaujų, kad jie pardavinėtų mūsų kraštus, nes tie kraštai nėra pardavinimi. Jis patarė visų Maskvos pavergtų tautų žmonėms nekovoti tarpusavyje, o visas jėgas nukreipti į vieną priešą — Maskvos komunistinę pabaisą.

Adv. J. Yaremko, ukrainietis, Ontario parlamento narys, pasakė, kad ne vieta Kanados federaliniame parlamente ir vyriausybėje tiems, kurie pardavinėja tautas. Tie žodžiai daugiausia lietė Kanados premjerą P. Trudeau, kuris labai pataikauja Maskvai, Amerika kadaise Trudeau, kaip prokoministo, neįsileido į savo kraštą, o dabar Amerikos prez. Ford ir Trudeau sėdi prie paties stalo ir abu pasirašo Maskvos pavergtų tautų pardavimo dokumentą. Ir Kanados spaudoje pasisakoma prieš Trudeau liberalinę vyriausybę: "thanks to the idiotic Liberal government..." (WGP).

Kanados liberalus kas kas jau leidimą pasinaudoti jos gražia sodyba. Nors ir buvo 13 diena, bet svečiai besikirstydami atrodė labai patenkinti, praleidę laiką jaukiuose nuotakoje, puikioje S. Monicos gamtoje, dėkojo subuviu iniciatoriams ir sakė "Iki pasimatymo kitą vasarą".

Santa Monicos Amer. Lietuvių klubas iškėlė šimtinę paramos Lietuvių Enciklopedijai, leidžiamai anglų kalba. (eg)

atvirai laiko prokoministais, nes jie iš eilės komunistus gabe no kariniais lėktuvais, apgyvendino viešbučiuose ir aprūpino darbu, kai iš P. Vietnamo kai kuriuos pabėgėlius Kanada nieko blogo nepadarė. Trudeau taip pat kalba apie tautų apsisprendimo teisę, bet jis pats savo parašu tą teisę panaikina. Jei taip daro Maskvos valdovai, tai suprantama, nes jie yra komunistai, bet kodėl nevalstybių vyrai.

Proteste, neskaitant kalbų, vyko ir ekumeninės pamaldos prie 1000 uždegtų žvakučių. Net ir bedieviai pamatė, kad dėl savo pavergtos tėvynės nebėra į ką kreiptis: Amerika pavergtas tautas parduoda, Kanada — parduoda, V. Vokietijos kanceleris net savo krašto rytinę dalį parduoda. Ir vis tai daro socialista, kurie stovi netoli nuo komunistų. Teisingai pasakė vienas lietuvis socialistas: "Tarp socialistų ir komunistų tėra vienas žingsnis".

A. Solženecynas sako, kad Vakariečiai, ypač Amerika, priima kapituliacijas vieną po kitos. O tas kapituliacijas diktuoja Maskva. Ar kapituliuos Amerika, jei Maskva pareikalaus Aliaskos, Kalifornijos? Mokotovas yra pasakęs, kad Rusija nekariaus su Amerika, nes Amerika Rusijai nukris kaip prinokęs obuolys. Amerika Europoje kariavo dviejuose pasauliniuose karuose. Tų karų išdavos — pusė Europos atsidaro komunistų vergijoje.

J. J.

Mūsų kolonijose

Waterbury, Conn.

SV. JUOZAPŲ PARAPIJOS CHORO VEIKLA

Choro tradicinė gegužinė įvyko birželio 15 d. Juozo ir Verutės Ambrozaičių gražioje sodyboje, Middlebury, Conn. Gražus oras sutraukė daug svečių. Choristas suruošė vaišių stalą. Visus vaišino M. Laureckienė, A. Kanapkienė, B. Ortieb. Salto alučiū putelė gavo visus ištroškusius, dainuota ir šokta, o vaishingi šeiminkai net ir šampanu visus vaišino.

Muz. J. Beinorio vedamas choras giedojo iškilmingose šv. Mišiose ir prie kryžiaus liūdnyje birželio įvykių minėjime. Choristai, pakviesti J. Stulginskaitės, dalyvavo jos seserės Elizos Stravinskaitės pagerbime, kolegijos baigimo progai suruošose vaišėse. Atvyko iš Chicago ir Elizos tėveliai — Vytautas ir Ona Stravinskai ir abu broliai. Visa Stulginskų šeima muzikali, pavadėję šį palinkimą iš tėvelių (jau mirę) meilę lietuviškai dainai. Sesutės Jadvyga, Sofija, brolis Edmundas yra ilgamečiai sv. Juozapo par. choristai.

Antano ir sūnaus Dono Eremynų, kurie gyvena Thomaston,

Conn, dėka ir pastangomis energingo muz. J. Beinorio vad. choras per gana trumpą laiką paruoštas, dalyvavo įkūrimo Thomaston miesto 100 metų (1875-1975) jubiliejaus minėjime, Thomaston Opera House birželio 29 d. su programa. Solistai ir chorui akomponavo Jodie Gelbogis. Vienodos, stilingos choristų vakarinės suknelės spalvingai derinosi su vyrų rūbais — visa tai atrodė puošni ir iškilminga.

ALEKSIŲ PAGERBIMAS

Šeimos židinį sukūrė buv. Sv. Juozapo par. vargonininkas muz. prof. Aleksandras Aleksis su Marcele Andrikyte. Aplinkybės susidėjus, tik birželio 23 d. Armond svetainėje buvo suruoštas Aleksių garbei šaunus pagerbimas, sutraukęs daug bičiulių, artimųjų, praėjusių dienų choristų, mokinių. Nuo pat jaunystės dienų savo gyva meile Lietuvai visa kas lietuviška, karštai tikėdami ir lietuvių tautos testinimą, jungdami "Mažytę Lietuvą" čia J.A.V. atidavė profesoriui ir p. Marcele gražiausias savo gyvenimo dienas, dirbdami jos gerovei.

Visa širdis šio pagerbimo buvo Liet. radijo programos vedėjas John D. Adams, sklandžiai ir gyvai pravedęs visą pag. programą. Sveikiname išreikšti trumpai, labai prasminga su humoro atspalviu, žodį tarė kun. Raymond Yušauskas. Žymį veikė Marija Jukūbaitė tarė žodį, specialiai atvykusi iš New Haven, Conn.

Maloni staigmena visiems prof. mokinė solistė Gertruda Raškauskas sveikino daina Mano rožė (A. Kačanausko).

Pabaigoj "oratorišką" ugninę jautrų žodį tarė p. Marcele, padėkodama visiems už tokią gražų jų pagerbimą.

Profesorius savo žodyje, kuris kaip ir visada, gyvai domisi, siejoja lietuviškos klestėjimo, linkėjo visiems daugiau vienybės, išreiškė pasigėrėjimą, didžią pagarbą visiems, kurie dirba Tėvynės labui.

Abiejų Aleksių kalbos palydėtos ilgais ir gausiais plojimais. Maloni popietė prabėgo greitai, bet svečiai dar nenorėjo ir skirstytis. J. D. Adams talkino ponios M. Laureckienės ir J. Juodžiukaitienės. Choras, vedamas J. Beinorio, ruošia lapkričio mėn. Sv. Juozapo par. svetainėje, 11 John Str. koncertą - balių. Veikli choro valdyba — pirm. J. Kazlauskas, A. Kanapkienė su chorvedžiu pradėjo jau ir parengiamuosius darbus.

Choristai dabar atostogauja — P. Kanapkienė su dukra lankėsi Europoje, Vl. Vaskelis — Lietuvoje, kiti Cape Code, ar savam kaimelyje išlisi. O rugėjo mėn. 7 d. vėl į darbą, į repetitijas, kurias choristai taip uoliai lanko, ruošiantis koncertui. Koresp.

Plačiamajai žinoma virimo knyga

Popular Lithuanian

PATIESIMTA IR PAGAZINTA LAIDA

Recipes

Suredagavo

Juozapina Danzvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido šeštąją laidą šios populiarios virimo knygos. J. Dauzvardienė vėl pateikė ir pagazintą šią laidą naujai papuošimais.

Ta geriausia dovana naujom žm. om ar martom. Daugelis apdovanoja kitatautius supažindinti juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukleisus daug patiekimų lietuvių ir kitatautų darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai graži ir ji spalvotomis iliustracijomis labai patogi vartojimui.

Užsakykite ją paštu:

DRAUGAS Knygų Skyrius
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų pašto išlaidoms. (Dinoris gyventojai pridėkite 50 centų mokesčiui ir paštui)

Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų pašto išlaidoms. (Dinoris gyventojai pridėkite 50 centų mokesčiui ir paštui)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00, Canada \$25.00, Foreign Countries — \$26.00.

	Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje		25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur		23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje		26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis		16.00	8.50	—	—

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunėdami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2838 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akuserija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

8007 W. 83 Pl., Justice, Ill. 599-0500

Pirmos ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAZYS

PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampus 64-cio ir California

Val.: pirm., antr., ir ketvirt., 9-12 val. vakarų.

4 iki 7:30 val. vakarų.

Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.

Pagal susitarimą.

Ofisio tel. 476-4042

Rezid. tel. Walbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.

antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 10-12 ir 7-9, antr., ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6860

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGA

Specialybė — Nėrvų ir Emocinės Ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA.

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akių Ligos

3907 West 108rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofisio tel. PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

J O K S A

VAIKŲ LIGOS

2636 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketv., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3944 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

499-1441 — LO 1-4005

Jei neatsiliepia 561-1070

ODOS LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisio

Misai: 2403 W. NORTH AVENUE

5814 N. Western Avenue

Valandos pagal susitarimą

Vid. telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

DR. TERES KAZLAUSKAS

VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

9753 W. 143 Street

SKAMBŪS ŽODŽIAI IR NETIKROS ILIJUZIJOS

Helsinkio konferencijos nutarimai ir ypač Pabaltijo valstybių klausimas vis dar tebėra pasaulio dėmesio centre. Tai rodo, kad Lietuva, Latvija ir Estija „nurašytos“ ir atiduotos Sovietų Sąjungos nemaloni valstybės, turi daugiau pasaulio simpatijų, kaip mes manėme. Beveik visi didieji laikraščiai ir nepriklausomieji politikai vieninai smerkia Amerikos - Sovietų Sąjungos ir kitų kraštų pasirašytą „susitarimą“. Kai kurie laikraščiai nuėmė taip toli, kad Helsinkiję pasirašytą L. Brežnevo - G. Fordo deklaraciją lygina su Stalino - Hitlerio (Ribentropo - Molotovo) paktu, kuriuo II pasaulinio karo išvakarėse buvo išduota Europa, įskaitant ir Pabaltijo kraštus.

Šiuo požiūriu mums įdomus Vilko pirmininko dr. J. K. Valiūno pareiškimas spaudos ir radijo atstovams. Jis kritiškai įvertina patį Helsinkio paktą, mūsų politiniusėjimus ir naujai susidariusią būklę. Pirmininkas pažymėjo, kad nors liepos 25 d. JAV prezidentas G. Fordas ir priėmė kai kuriuos pabaltiečių politinių organizacijų atstovus, padarė kai kuriuos patikėjimus šių kraštų politinio statuso reikalu, tačiau Amerika Europos saugumo konferencijoje ir Helsinkiję pavergtųjų tautų interesų negynusi. Prez. G. Fordas tokį pareiškimą padaręs tiksliai „vidaus politikos sumetimais“, artėjančių rinkimų proga.

Vilko pirmininkas taip pat pabrėžė, kad kai kurios mūsų politinės organizacijos, pasišovusios vadovauti mūsų politiniamsėjimams, Lietuvos reikalų neįpramato ir nesupranta, kas su Lietuva buvo Helsinkiję padaryta. Kaip žinoma, naujasis „Europos saugumo paktas“ Lietuvai ir kitiems Pabaltijo kraštams nieko gera neatnešęs ir nieko gera nežadęs. Toliau dr. Valiūnas pažymėjo, kad mūsų į Ameriką sudėtos viltys nepasitvirtino. Taigi Amerika mus apvylė.

JAV valstybės sekretorius dr. H. Kissingeris, žurnalistų paklaustas, kodėl Amerika pripažina Lietuvą, Latviją, Estiją Sovietams, išsiskindamas atsakė (The Secretary of State, Press Conf. 7. 25. 1975), kad įtampos atleidimas palengvinsias žmonių gyvenimą ir prisidės prie klausimo sprendimo evoliucijos keliu, atsisakant šaltojo karo. Taigi, pasak jo, susitarimas buvęs padarytas žmonių gerovės sumetimais. Tačiau jo nuomonė, kad tokiu būdu bus pagerintas dvasinis žmonių gyvenimas Pabaltijo kraštuose, nėra įtikinama, nes laisvės alkis visada didesnis už fiziologinį alkį ir nė vienas lietuvis, latvis, estas ar ukrainietis nepriklausomybės idėjos neišmėnys „ant lešienės bliudelio“, kaip dabar to sutartinai siekia Amerikos ir Sovietų vadai.

Tačiau mums labai skaudu, kad savo tarpe turime „veiksni“, kuris jau kuris laikas dedasi pašauktas vadovauti lietuviškajai išeivijai, o kartais ir visai lietuvių tautai, nors didesnės politinės nuovokos neturėjo ir neturi. Ši įstaiga paruošė ir tam tikrus Helsinkio konferencijos „komentarų“, kuriuose nesėkmingai bando įrodinėti, kad juoda yra balta. Tą „juoda“ mato visas pasaulis, tik tai ne jie. Bandome įrodinėti, kad Amerika dabar galėsianti suvaržyti Sovietų ekspansiją. Kiek šiuose žodžiuose yra yra politinės išminties, visiems, kas bent kiek pažįsta Sovietus ir Ameriką, pakankamai aišku.

Nebūtų reikalo prie tokių į panašų pareiškimų sustoti, jeigu jie nebūtų pavojingi Lietuvoje gyvenantiems mūsų arti-

miesiems. Turime galvoje pasakymą, kad reikia skatinti tam tikrų leidinių siuntimą, registruoti siuntas ir kelti pretenzijas negavimo atveju.

Tačiau turime žinoti, kad ir po Helsinkio konferencijos susirašinėjimas su mūsų artimaisiais okupu. Lietuvoje ir ypač siuntimas jiems išeivijoje išleidamų knygų ar laikraščių yra ir bus visą laiką labai atidžiai Sovietų saugumo organų sekamas. Pagaliau apie tokius dalykus pranešinėti kraštui, kuris keičiasi su mūsų didžiausiu priešu įvairiomis „kultūrinėmis vertybėmis“, moksliniais ir kitokiais patyrimais bei žiniomis, kažin ar būtų saugu ir protinga.

Bet argi Lietuva nebūturi pasaulyje draugų? Į šį klausimą galima atsakyti, kad yra apsiečiai tiek Europoje, tiek pačioje Amerikoje. Jų yra net valstybių galvų tarpe. Šiuo klausimu mus labai domina Prancūzijos prezidento Giscard d'Estaing pareiškimas Helsinkiję konferencijos metu. Jis buvo pavergtiesiems nepalyginamai geresnis kaip G. Fordo, nes buvo pareiškta, kad Prancūzija nepripažins pavergtųjų tautų inkorporacijos.

Tenka kiek sustoti ir prie komunistinės Albanijos pareiškimo, kuris buvo perduotas New York'e liepos 29 d. Albanija, kaip žinia, buvo vienintelė iš Europos valstybių, kuri nepasirašė gėdingo pavergtųjų tautų pripažinimo pakto. Ši nedidelė valstybėlė yra ne kas kitas, kaip komunistinės Kinijos satelitas.

Taigi galima net teigti, kad Albanijos lūpmos kalba Kinija.

Albanijos pareiškime sakoma, kad Sovietų Sąjunga ir Amerika žaidžia pasaulio tautomis labai pavojingą žaidimą. Kiti 33 Helsinkio konferencijos dalyviai ten nevaikina didesnę reikšmę. Pareiškime ironiškai sakoma, kad ne kokios Belgija, Šveicarija, Suomija ar Austrija grasandios Europos saugumui, bet tikrai dvi kitos ne Europos šalys: Sovietų Sąjunga ir Amerika. Ir viena ir kita šalis laikanti įvairiuose Europos kraštuose savo bazes, didesnes ar mažesnes karines pajėgas. Taigi ir „taika bei Europos saugumas nepriklauso tiesiogiai nuo pačių Europos kraštų, bet tikrai nuo JAV ir Sovietų Sąjungos imperializmo, nuo jų agresyvių politinių ir karinių blokų, nes ir šios dvi valstybės karinės bazės svetimos šalys pasilieka“.

Albanų (tiksliau kiniečių) pranešime, su kuro ne visomis žiniomis mes sutinkame, toliau sakoma, kad „Sovietiniai revizionistai“ ir „Amerikos imperialistai“ susitarė pasidalinti politines įtakos sferas ir kad iš visada didesnis už fiziologinį alkį ir nė vienas lietuvis, latvis, estas ar ukrainietis nepriklausomybės idėjos neišmėnys „ant lešienės bliudelio“, kaip dabar to sutartinai siekia Amerikos ir Sovietų vadai.

Tačiau mums labai skaudu, kad savo tarpe turime „veiksni“, kuris jau kuris laikas dedasi pašauktas vadovauti lietuviškajai išeivijai, o kartais ir visai lietuvių tautai, nors didesnės politinės nuovokos neturėjo ir neturi. Ši įstaiga paruošė ir tam tikrus Helsinkio konferencijos „komentarų“, kuriuose nesėkmingai bando įrodinėti, kad juoda yra balta. Tą „juoda“ mato visas pasaulis, tik tai ne jie. Bandome įrodinėti, kad Amerika dabar galėsianti suvaržyti Sovietų ekspansiją. Kiek šiuose žodžiuose yra yra politinės išminties, visiems, kas bent kiek pažįsta Sovietus ir Ameriką, pakankamai aišku.

Nebūtų reikalo prie tokių į panašų pareiškimų sustoti, jeigu jie nebūtų pavojingi Lietuvoje gyvenantiems mūsų arti-

b. kv.

Senatorius E. Muskie tarp tėvų pranciškonų ir LF bičiulių Kennebunkporte. Senatorių sveikina A. Sabalis. Nuotr. dr. K. Ambrozaitis

AMERIKOS IMIGRANTAI — PROBLEMA AR VERTYBĖ

Etninio sąjūdžio praeitis ir dabartis

Pradedant švęsti Amerikos dvidešimt metų sukaktį, atrodo, būtų tiksli apžvelgti pažiūrų keitimosi procesą imigrantų atžvilgiu. Imigrantais čia laikysime visus asmenis, atvykusius į Ameriką, išskiriant anglosaksus ir vietinius indėnus. Per du šimtus metų šio proceso eigose buvo sukurtos bent keturios teorijos, kurios, rungtyniaudamos viena su kita, ilgą laiką kartu egzistavo.

Anglokonformizmas

Amerikos valstybės kūrimosi periode dominavo vadinamoji „anglo - conformity“ pažiūra imigrantų ir jų vaikų atžvilgiu.

I juos buvo žiūroma įtaringai: jie buvo naudingi dėl savo raumenų jėgos, bet iš kitos pusės nepageidaujami dėl savo svetimiškos mokyklos turėjo jų vaikus asimiliuoti pagal Ame-

L. RASLAVICIUS

rikos kūrėjų įvaizdį. Kaip Amerikos patriarchai žiūrėjo į imigraciją ir imigrantus, matysim iš keleto pavyzdžių. 1794 m. George Washingtonas, rašydamas John Adams, abejojo laisvos imigracijos naudais, nes imigrantai „pasilaiko kalbą, papročius ir tiek blogus, tiek gerus principus, atsivežtus su savim“. Thomas Jefferson bijojo masinės imigracijos, nes „importavimas svetimiųjų vestų prie dalijimosi politinių galių įstatymdavytėje, per kurią būtų įlieta svetimos dvasios. Ji pakeistų politikos kryptį ir paverstų tautą heterogenine, nesuderinta, išblaškyta mase“.

John Quincy Adams, rašydamas 1818 m., tėsė tokį perlą: „Jeigu imigrantai, atvykusieji į

Ameriką, negali prisitaikyti prie šio krašto moralinio, politinio ir fizinio charakterio su visais jo kompensuojančiais gėrio ir blogio balansais, Atlantas visada yra jiems atviras sugrįžti į savo kilmės kraštus“.

Ta pati gal kiek modifikuota angliškų konformizmo pažiūra stipriai reikėsi mokyklose dar ir dvidešimtojo amžiaus pradžioje. Vienas iš pagrindinių mokyklų uždavinių miestuose (kur buvo susispietę imigrantai) buvo suskaldyti imigrantų grupes ir jų kolonijas, juos asituti prie dalijimosi politinių galių įstatymdavytėje, per kurią būtų įlieta svetimos dvasios. Ji pakeistų politikos kryptį ir paverstų tautą heterogenine, nesuderinta, išblaškyta mase“.

John Quincy Adams, rašydamas 1818 m., tėsė tokį perlą: „Jeigu imigrantai, atvykusieji į

Tirpdančio katilo teorija

19-tame amžiuje iškilo nauja pažiūra, kuri buvo liberalesnė ir optimistiškesnė imigrantų atžvilgiu, negu anglokonformizmas. Ralph W. Emerson kritikalavo fanatikus, peršandčius anglosaksiskumą, kurie nepakentė katalikų, kiniečių ir japonų. Savo kritikoje jis piešė Ameriką kaip „azilių visų tautų, kur ariai, vokiečiai, švedai, lenkai ir kazokai, taip pat visos kitos europiečių gentys, afrikiečiai ir polineziečiai sudarys naują rasę, naują religiją, sukurs naują literatūrą ir naują valstybę, kuri bus tokia gabi, kaip naujoji Europa, nusikračiusi tamsiųjų viduramžių tvarkos“.

Israel Zangwill, Londone gimęs žydų rašytojas, žurnalistas, sionistinio ir žydų teritorialistinio judėjimo propagatorius, savo dramoje „The melting pot“, dedikuotoj prezidentui Theodore Rooseveltui, išreiškia optimizmišką tirpdančio katilo minčiai. Pagal jį tikrasis amerikietis būsiąs visų rasų fuzija — ateities antžmogis. Buvo tikėtasi, kad „tirpdantis katilas“ sutirpins imigrantų kultūrinį bagažą ir išugdys naują amerikiečių tipą, nepaveiktą praeities, pragmatiską atečiai ir nesiskiriantį vienas nuo kito dabartyje.

Kultūrinis pluralizmas

Šią teoriją iškėlė Horace Kallen, kai dvidešimtame amžiuje paeisėjo, kad tiek naujieji, tiek senieji imigrantai taip lengvai netirpsta, kaip buvo tikėtasi. Tada pradėta kelti mintis, ar jie iš viso turėtų ištirti. Jų praturtinimas Amerikos gyvenimo visose srityse pasirodė labai ryškus ir pozityvus.

Zymusis Amerikos filosofas ir pedagogas John Dewey jau 1916 m. pareiškė, kad „mūsų viešosios mokyklos mokyklos kiekvieną grupę respektuoti viena kitą ir negailės pastangų nuvesti įnašams visų tautų sudarančių dalių. Aš norėčiau, kad, mokant Amerikos istoriją, būtų smarkiai pabrėžiamos didžiosios imigracijos bangos, kuriomis mūsų šalis buvo nuolat keliama ir kad kiekvienam mokiniui būtų išaiškintas mūsų tautos susiformavimas. Kai mokinys bus susipažinęs su visais faktoriais, mus išugdžiusiais, jis be abejojimo didžiausiu, kad ir jo praeities dalis atsispindi šios dienos Amerikoje, ir jausis pagerbtas, būdamas vienu iš faktojų, sudarančių kilnią ir puikėnę visumą, negu atskira dalis“.

Kultūrinių pluralistų inspiruojama filosofija, de ja, nesulaukė praktiško pritaikymo mokyklose, nes nebuvo sudarytos sąlygos jos skleidimui mokyklų klasėse.

Etniskumo iškilimas

Tik su judųjų keliama reikalavimais, siekiant integracijos mokyklose ir lygių teisių kitose gyvenimo srityse prieš ir po 1960 metų ir įvairios tautinės ar imigrantų grupės pradėjo kelti balsą, reikalaujamas dėmesio ir praeitį padarytų skriaudų atitaisymo. Šitos įvairios grupės pradėtos vadinti etninių grupių grupėmis. Taip ir iškilo etninis sąjūdis, įsikibęs į judųjų kuonę revoliucinio judėjimo skvermus.

Pagal 1971 m. Statistikos biuro duomenis, Amerikoje buvo 67 milijonai etninių amerikiečių. Šis skaičius apima tik

imigrantus ir čia gimusius jų vaikus. Jeigu pridėsim daugiau kaip 20 milijonų seniai Amerikoje gyvenančių judųjų, tai turėsime 90 milijonų gyventojų, kurie oficialiai Amerikos valdžios yra laikomi etniniais amerikiečiais. Nuostabu, kad judųjų atžvilgiu etniškumui nėra laiko ribos, kai baltųjų atveju tik pirmos ir antros kartos amerikiečiai laikomi etnikais. Tuo tarpu visi žinome, kad yra kiekvienoje tautinėje grupėje trečios, ketvirtos ir t. t. kartų asmenų, stipriai besireiškiančių etninės grupės.

Etninio paveldėjimo studijų įstatymas

1969 metų gale kongresmas Roman Pucinski (demokratas iš Illinois) įnešė į Atstovų rūmus svarstytį „Ethnic Heritage Studies Center Act“. Tačiau šio įstatymo projektas, neradęs entuziazmo Atstovų rūmuose, buvo užmirštas pakomisijai.

1971 m. sausio mėnesį senatorius Richard Schweiker (respublikonas iš Pensylvanijos) po R. Pucinski pralaimėtų rinkimų senatoriaus vietai iš Illinois pasiūlė panašų įstatymo projektą, kuris po eilės pakeitimų komisijose galų gale buvo priimtas 1972 m. gegužės mėn. Šiuo įstatymu buvo skiriama 15 milijonų dolerių etninių studijų paruošimui ir įvedimui į viešąsias mokyklas finansavimui.

Tačiau, kada reikėjo įtraukti sumas į krašto biudžetą etninėms studijoms vos nubyrejo keli trupiniai: 1974 - 5 m. biudžete buvo patvirtinta 2,5 milijono dol., o 1975 - 6 m. biudžete vos 1,8 milijono dol. JAV kongresas, priimdamas Etninio paveldėjimo studijų įstatymą, oficialiai pripažino heterogeninę tautos sudėtį ir pabrėžė, kad pluralistinė bendruomenė gilesnis pažinimas tiek savosios grupės inaso, tiek kitų grupių inasų į Amerikos gyvenimą gali išugdyti harmoningesnę, patriotiškesnę ir visos tautos siekiam labiau įsipareigojusi visuomenę.

— Mes laikome šias tiesas sa-
vaimė aiškesnėmis: kad visi žmo-
nės yra sutverti tolygūs.

Thomas Jefferson

Europos saugumo konferencijos metu Helsinkiję Suomijos prezidentas Kekkonen (dešinėje) sutinka ir pagerbia konferencijos didžiausią laimėtoją L. Brežnevą

AUTOBUSU PER MAROKĄ

REGINA RASLAVICIENĖ

10

— Užėmę Maroką arabai žudė visus, kurie tik priešinosi priimti naują religiją. Išliko tik žydai, kurie jiems buvo reikalingi dėl savo mokslinių žinių. Bet 788 m., vadovaujami Idriso I, berberai sukilo ir išsikojo sau nepriklausomybę. Taip prasidėjo pirma Maroko karališkoji dinastija. Ji turėjo du valdovus: tėvą ir sūnų. Idrisui II mirus, kraštas vėl suskilo. Tuo laiku ir Maroke prasidėjo sausros. Dykumų gentys keliavo į drėgnesnes vietas, ieškodamos derlingesnės žemės. Iš rytų Sacharos atsibastė labai religingi musulmonai, kurie per 10 metų sujungė Algirą ir Maroką į galingą imperiją ir pradėjo naują Almoravides dinastiją. Jai nusilpus kraštą perėmė Almohadų dinastija, o ją pasekė Merinidai.

— Kas čia gali tuos visus keistus vardus atsiminti, — atsidūsta užpakaly manęs Winny iš šiaurinio Chicagos priemiesčio ir susirietus ant sėdynės nutaria nuskausti. Tai pamatęs Dirk perspėja:

— Kiekviena pramiegota minutė jums kainuoja pusantro dolerio.

Bet užmokėtą dolerį vis vien neatgausi, miegosi ar stengsis surasti siūlo galą toje painioje Maroko istorijoje.

Bet Dirk tęsia savo pasakojimą toliau:

— Kraštas retai buvo vieningas, nes nuolat vyko konfliktai tarp berberų ir arabų. Tai išnaudojamos Ispanija ir Portugalija įsiveržė ir užėmė šiaurinį Maroką pakraštį. Prasidėjo religinės kovos. Katalikybės pavojaus sujudino musulmonus. Vienam jų vadui pavyko vėl suvienyti morokiečius ir taip prasidėjo Saadian dinastija.

Tarp 17 ir 19 šimt. Maroko pajūry apsigyveno piratai, kurie užpildinėdavo Viduržemio jūrą plaukiojančius įvairių kraštų prekybinius laivus.

19 šimt. Maroku susidomėjo Europos kraštai. Ne tik norėdami sunaikinti ten gyvenančius piratus, bet suvilioti krašto žemės turtais. Nuo to laiko Marokas tapo kamuoliu, kuriuo žaidė galingos Europos valstybės: Ispanija, Prancūzija, Britanija ir Vokietija.

Paskutinis pasipriešinimas ginklų įvyko 1920 metais iš berberų pusės, kurie gyveno Rif kalnuose. Nepakęsdami arabų valdžios, vadovaujami Abd-el-krim, 2000 karių sukilo ir kovodami partizaniniu būdu už nepriklausomybę, išsilaikė ketverių metų. Bet kai prancūzai pradėjo suiminti ir deportuoti jų šeimas, buvo priversti pasiduoti. Jų vadas mirė tremtyje prieš 12 metų.

Kai Marokas atgavo nepriklausomybę, ten gyvenę prancūzai turėjo atiduoti žmonėms jiems priklausiusias žemes, daugiausia vynuogynus, apelsinų ir alyvų plantacijas. Sau galėjo pasilikti tik ribotą plotą. Daug jų išvažiavo, bet kiti pasiliko ir dabar tebegyvena.

Nors ir gavo žemės, morokiečių padėtis mažai pagerėjo. Jie nežinojo ką daryti su plantacijomis, kaip jas prižiūrėti ir išnaudoti. Vaismedžiai išdžiūvo, sunyko, o žmonės skurdo. Pagaliau valdžia suorganizavo

pagalbą, įsteigė mokyklas, pasikvietė specialistus, kurių priežiūroje morokiečiai mokosi savarankiškai ūkininkauti.

Dabar žemės ūkis daug kur atkūtas, nors dar praeis daug metų, iki visos pajėgumas bus išnaudotas.

Taip besiklausant Dirk paskaitos artėjam į Fesą. Vis daugiau žmonių sutinkam pakely. Jie pėsti ir raiti ant asilų grįžta iš turgaus. Visas jų gyvenimas koncentruojasi į turgų — iš jo gyvena pirkdami, iš jo gyvena pardudami.

Vidury lauko šulinys, iš kurio moterys nešė vandens kibirais į vos tolimoje įžiūrimus namus.

Pravažiuojam ūkius. Čia pat ganosi karvės, koks arklys ir avių būrys. Aplink daug molinių bunkerų.

— Kas čia? — klausiu.

— Šiaudai ir sienas. Taip apsaugo juos nuo lietaus ir vėjo. — nuobodžiai atsako Dirk, lyg kalbėtų apie kasdieniškiausią dalyką.

Netoli stovi net traktoriai. Tur būt, bendras kaimo turtas, nes vargu vienas ūkininkas pajėgtų jį įsigyti. Čia daug alyvų plantacijų, kurių eilėmis susidinti medžiai dar, tur būt, prisimena prancūziškos ramos priežiūrą.

Elektros stulpai ir vielos veda į Fesą. Lygiagrečiai važiuojam ir mes pipirų medžiais apodinta alėja. Aplink švelniai banguoja kalnai, lyg nelygiai iškilusios duonos kepalai. Nebėra tų uolienų ir nudžiūvusiais stagarais barzdėtų laukų. Žemė čia raudona, sodri geležimi.

(Bus daugiau)

NETEKOME DIDELIO MUZIKOS TALENTO

Su a. a. solistu Vladu Baltrušaičiu atsisveikinant

Žaibu nuaidėjo žinia Chicagoje, kad liepos 27 d. amžinybėn iškeliauo a. a. Vladas Baltrušaitis, vienas pajėgiausių ir talentingiausių lietuvių solistų, muzikų, teatro ir chorvedžių. Kaip choro organizatoriaus ir dirigento, jo veikla buvo žinoma Lietuvoje, Vokietijoje, Los Angeles, Chicagoje, Brooklyne. Pastaruoju metu nuo 1967 m. jis buvo vargonininkas didžiausioje šiuo metu Marquette Parko Šv. M. Marijos Giminio parapijoje, dviejų chorų dirigentas ir vadovas, žinomas savo uolumu puoselėjant lietuvišką giesmę, dainą ir religinę muziką.

Jei a. a. Vladui Baltrušaičiui gyvam esant buvo sunkiau pastebėti jo įnašą muzikos menui, tai lietuvių visuomenės jautrumas, sužinojus apie jo išsiskyrimą iš gyvųjų tarpo, buvo jautiamas su nemeluotu nuosirdumu, prisirišimu ir jo darbų įvertinimu. Amžinybėn palydėjus, reikia žvilgtelti iš arčiau į jo gyvenimą ir suprasti jo kelius.

Našlaičio dalis

A. a. Vladas Baltrušaitis buvo gimęs 1912 m. liepos 14 d. Zindaičių kaime, Jurbarko valsčiuje, Raseinių apskr. Jo tėvai — Kotryna Rakauskaitė ir Vincas Baltrušaitis išaugino dukrą ir sūnų. Kad galėtų daugiau praskirti jo tėvas net tris kartus buvo Amerikoje, bet vėl grįžo tėvynėn. Motinos brolis Amerikoje išsikūrė ir išaugino septynių vaikų šeimą, kuri reikšė lietuviškoje veikloje. Jo pusėsėdė Marijona Rakauskaitė grįžo Lietuvon (1923) ir buvo Kauno operos solistė (mirė ok. Lietuvoje šių metų liepos 17 d.).

Vladui dar visiškai jaunam esant, vėžiu mirė jo motina. Tėvas po kurio laiko persikėlė į Jurbarko miestą ir Vandens gatvėje nusipirko namelį, kad galėtų bent sūnų mokyti, nes čia pašonėje buvo Saulės gimnazija. Nors amžiumi peraugusiam, susidūrė galimūnų mokytis gimnazijoje ir siekti savo talento išvystymo.

Jurbarkas buvo žinomas kaip muzikų, dainininkų teatro gimtinė. Iš čia kilęs lietuviško teatro pradininkas Konstantinas Glinckis, čia augo trys solistai: Sodeikai — Antanas, Stasys ir Stepas. Iš čia buvo kilę muzikos puoselėtojai du broliai Jonas ir Antanas Pocias. Jonas Pocius ilgus metus vargonininkavo Jurbarko bažnyčioje ir dėstė muziką gimnazijoje. Jis ir pastebėjo jaunojo Vlado muzikinius sugebėjimus ir talentą. Būdamas dar gimnazijoje, pradėjo skambinti pianinu ir groti vargonais. Greitai jis jau pavado susestus vargonininką J. Pocių bažnyčioje prie vargonų ir savo išskirtiniu balsu ir puikiu giedojimu patraukė visų dėmesį. To paties Pociaus skatinamas Vladas išlaikė egzaminus į Kauno valstybinę konservatoriją, kurioje studijavo dainavimą ir chorvedybą. Be to, dar emė pedagogikos ir gretimas sritis, kad ateityje galėtų būti muzikos mokytoju.

Dainos aukštumose — operoje Kauno valstybinėje operoje VI. Baltrušaitis pradėjo dainuoti 1937 m. Faust, Cigonių barono, Rigoletto ir kitose operose solo pagrindinius vaidmenis. Konservatorijoje toliau lavino balsą. Taip pat priklausė Byros kvartetui, kuris dūdavo koncertus Palangoje, Metropoly, radiofone ir įvairiose miestuose. Koncertai su traukdavo didelius būrus klausytojų.

Kauno operoje dainavo iki 1942 m., kol buvo pakviestas į naują perorganizuotą Vilniaus teatro operą. Čia dalyvavo įvairių operų pirmajose solo vaidmenyse. Vilniuje jis ir pasirodė savo didžiulio balso ir vaidybinio talento, per trumpą laiką išvystydamas savo teatrinį kūrybingumą. Nežinoma, kaip būtų toliau vystęsi jo talentai, jei a. a. Vladas Baltrušaitis būtų likęs Lietuvoje.

goletto, Figaro, Traviatos operos Germonto ir Faustos operos Valentino vaidmenys.

Chorų vadovas

Antra a. a. Vlado Baltrušaičio meno sritis, kurioje paliko svarų įnašą, buvo chorų organizavimas ir jiems vadovavimas. Pasiruošęs chorvedybai ir muzikos mokytojo profesijai, jis 1938 - 1939 m. mokytojo Marijampolės mergaičių gimnazijoje, tuo pačiu metu 1938 - 1940 m. vadovaudamas Jėzuitų bažnyčios chorui, o 1939-40 m. — Vytauto Didžiojo universiteto studentų ateitininkų chorui, pasi-

A. a. muz. Vladas Baltrušaitis

rodžiusiam puikiais koncertais. Choro vadovo karjerą pradėjęs, velionis jos neužtraukė iki savo gyvenimo pabaigos. Kur buvo Baltrušaitis — ten ir lietuviškas choras. Pasitraukęs į Vokietiją, kurį pasibaigus, Tiubingene tuoj suorganizavo bažnytinį chorą ir puikų kvartetą, kuris su koncertais važinėjo po liet. stovyklas tautiniu menu gaivindamas pabėgėlių nuotaikas. Išsikėlęs į Detroitą, anglų zonoje, prisijungė prie operos organizavimo ir kaip solistas dainavo Sevilijos kirpėjo operoje. Išsikėlęs į Augustorfa, mokytojo gimnazijoje ir vadovavo bažnytiniam bei stovyklos chorams. Persikėlęs į Oldenburgą, vėl buvo bažnyčioje vargonininkas ir vadovavo stovyklos ir bažnytiniam chorams.

VI. Baltrušaitis su žmona 1949 m. atvyko į Chicago ir pora mėnesių dirbo pieno fabrike. Giminių kviečiamas, tų pačių metų gruodžio mėnesį persikėlė į Los Angeles, Calif., kur vėl dirbo fabrike, bet laisvu laiku suorganizavo Stasio Šimkaus lietuvių chorą, talkino Šv. Kazimiero par. bažnyčioje kaip vargonininkas ir choro vadovas. Mirus žymiam Amerikos muzikui Antanui Pociui (1953. I. 19), a. a. Baltrušaitis buvo pakviestas jo vieton į Šv. Jurgio parapiją Chicagoje vargonininkauti. Čia vadovavo puikiam bažnytiniam chorui, perėmė pradėtą organizuoti vyrų chorą, kuris tapo dabartinis Lietuvių operos pagrindu.

Liet. operos kūrėjas

Operą organizuoti ir statyti Chicagoje buvo entuziazmo ir pajėgų, bet reikėjo patyrusios choro vadovo rankos ir didelio pastirymo tokio užmojo imtis. Jau 1956 m. buvo sutarta statyti Rigoletto operą. Itemptu darbu ir muzikine bei teatine kultūra velionis sugebėjo chorą paruošti taip, kad jis galėjo dainuoti operoje, sugebėjo surinkti solistus, reikalingus šiai operai. 1957 m. Rigoletto išvydo scenos šviesą. Lietuvių visuomenė tokį ryžtą vertino ir buvo sužavėta. Nežinoma, kaip būtų toliau vystęsi jo talentai, jei a. a. Vladas Baltrušaitis būtų likęs Lietuvoje.

Kun. A. Pakalnio, Brooklyno Apreiškimo parapijos klebono, kviečiamas, V. Baltrušaitis su žmona 1958 m. persikėlė į Brooklyną. Ten vargonininkavo, va-

dovavo bažnytiniam chorui, o 1963 m. sukūrė vyrų chorą, šiuo metu pasivadavusį Perkūno vardu. 1967 m. vėl buvo pakviestas į Chicago užimti didžiausios lietuvių parapijos, Šv. M. Marijos Giminio, Marquette Parke vargonininko vietą. Čia jis iš naujo pasireiškė savo muzikine kultūra, organizaciniais sugebėjimais, melo giesmės ir dainų, giedojimo bažnyčioje kultūravimu ir tinkamu chorui vadovavimu. Be to, suorganizavo ir vyrų chorą. Su parap. choru ir talkininkais surengė eilę religinių koncertų, kurių pasisekimas parodė chorvedžio didelį įsijautimą ir religinę muziką ir gebėjimą ją perteikti klausytojams. Šioje srityje a. a. Vladas Baltrušaitis buvo neaplenkiamas, nes tai buvo lyg jo gyvenimo dalis.

Seimoje ir gyvenime

VI. Baltrušaitis buvo kilęs iš muzikalių šeimos ir apylinkės, nors nuo vaikystės talentui išsivystyti reikėjo didelio ryžto. Ryžto ir pastangų jis nestokojo. Prigimti būdamas muzikos meno puoselėtojas, iš savo choristų pasirinko gyvenimo dalininkę, 1944 m. rugpjūčio 21 d. Jurbarko sukurdamas šeimą su dantu gydytoja Elena Daumantaite. Išaugino dukrą ir sūnų, jau gimusius Amerikoje. Jie visi liko giliam liūdesy. Lietuvoje liko mirusios sėdės Marijos vyras ir dvi dukros, Amerikoje iš gausios septynių pusbrolių ir pussesterių Rakauskų šeimos liko trys pusėsėdės — viena jų ses. Anna Maria, Šv. Kazimiero vilonijos narė.

A. a. Vlado Baltrušaičio talentas sklaidėsi pagal ano meno sąlygas — pamažu, sunkiai dirbant, dideliu pasiryžimu ir siekiant aukštojo muzikinio išsilavinimo. Nors Lietuvoje jo talentas tik meteoriskai žybtelėjo, bet ir išsivijus sąlygos jis siekė savo talentą įprasminėti. Pareigos ir teatrinio vaidmenyse buvo labai jautrus, giliai išgyvenęs kiekvieną pasirodymą. Scenoje ir chorvedyboje muzikos menu jis gyveno visa širdimi. Scenoje jis ne vaizdavo, bet kūrė personažus — gyvus, įtikinančius, tikroviškus, nors tam reikėjo didelių pergyvenimų ir vidinio įtempimo. Buvo jautrus dainai, giesmė, vaidybai ir menui iki ašarų, net sunkiai pergyvendamas savo aplinkoje vykstančius giedojimo ir liturginius pasikeitimus. Aplinkoj matant netikrumą ir savo talento gniuždymą, dvasiniai sukrėtimai buvo kaip kiekvienam talentui, negalinčiam laisvai ir savitai kurti. Tai gal priartinio peraktyvą ir jo gyvenimo pabaigą. Tačiau jo pėdsakai muzikos ir meno srityje pasiliks dabar ir ateinančioms kartoms. O savo dideliu talentu, šiltais žmogišku nuosirdumu, draugiškumu ir sugebėjimu bendrauti

Mūsų kolonijose

Newark, N. J.

SUKAKTYS

— Vargonininkas Klemensas Bagdonavičius su žmona Ona Dulkyte rugsėjo 19 d. švenčia 25 metų vedybų jubiliejų; 12 val. bus šv. Mišios lietuvių Šv. Trejybės bažnyčioje, o po to valės parapijos salėje. Bagdonavičiai užaugino 5 vaikus.

— Vincas Ambrozėjus, buvęs gimnazijos direktorius, pernai atšventęs 80 metų amžiaus sukaktį, siemet, su žmona Rozalija, buvusi jo mokinė, švenčia 50 metų vedybų sukaktį. Pa progą Ambrozėjai gavo iš Lietuvos gražų laišką, pasirašytą buvusiu mokiniu, mokslo draugu, mininčių Marijampolės 1925 m. laidos, kurioje buvo Rožytė, jubiliejų. Ambrozėjai sūnus Marijus yra mokytojas, siekias aukštesnio laipsnio. Vyr. sūnus tėvų skausmui, yra neišsiskinamai dingęs karo sūkuriuose.

TRUMPAI

— Rašytoja Kotryna Grigaitytė — Graudienė išvyksta atostogų į Cap Cod pas P. Kalvaitienę. Sūnus Raimundas sugrįžo iš atostogų saloje.

— Stud. chemikas Rytis Balčiūnas rugpjūčio pabaigoje grįžta iš vasaros tarnybos Valstybinėje laboratorijoje, kur įgijo daug patyrimo, šalia to turėjo galimybių visokioms sportavimui, išvykoms, jūrai, poilsui.

— Danutė Klausaitė beveik kiekvieną sekmadienį gražiai gieda solo lietuviškose pamaldose Newarko lietuvių Šv. Trejybės bažnyčioje. Pastebimai daugėja žmonių.

— Rašytoja O. B. Andronė atostogauja savaitgaliais N. J. pajūryje, nesant laiko tolimesnei išvykai. Tikslai aplankyti sūnų su šeima Californijoje.

— Neseniai daugelis iš Newarko apylinkės lankėsi pavergtoje Lietuvoje. Iš jų įspūdių pokalbį bei pasivežtų dovanų ar plokštelių, susidaro įdomi pynė. Jokūbas Stukas naujas plokštelės leidžia išgirsti klausytojams per lietuvišką ar anglišką radijo valandas.

— Rugpjūčio pradžios dielėje karščiai beveik sustabdė visokį tautinį judėjimą N. J., o gal ir gretimame N. Yorke. Dauguma žada vykti į Kemebunkportą — Sendraugių poilsio savaitę su paskaitomis ir menu, kur bus ir vėlav, turtingiau ir poilsinga vasaros atgaiva.

Koresp.

su savo artimu a. a. VI. Baltrušaitis bus su meile ir gailestis primenamas jo artimųjų, draugų ir choristų.

P. Stakys

Lietuvos Valstybinės operos solistai

A. + A. VLADUI BALTRUŠAIČIUI mirus,
žmoną **ELENĄ**, dukrą **KARILĘ** ir sūnų **PUTINĄ** nuširdžiai užjaučia

Viktorija Sakalienė
Benediktas Vasiliauskas

Mielam kolegai ir idejos prieteliui

A. + A. VAGIUI KUPRIUI mirus,
reiškiame didžią užuojautą jo žmonai **MARYTEI**, **SŪNUMS** ir **DUKRAI**.

Zigmas ir Regina Kungiai

Cherry Valley, California

A. + A.

VALEI JOKUBAUSKIENEI mirus,
dukra **J ū r a** ir visą liūdinčią šeimą giliai užjaučiame.

Birutė ir Jonas Nafai

CLASSIFIED GUIDE

PROGOS — OPPORTUNITIES

Savininkas parduoda 2 biznio namus Brighton Parke su visais baldais ir įrengimais. Gerai einantis biznis ant biznio gatvės, Zemiau savikainos. Pajamų \$18,000 į metus. Savininkui taverna ir butas. 4358 S. Western Ave.

MISCELLANEOUS

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos Radijo.
Stereo ir oro vėsinčiai Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — tel. 776-1498

NAMŲ REMONTAS

PREINAMA KAINA
Taisan ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūd. Dažau.
Zigmas, tel. 778-0833 po 6 v. v.

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS SIUNTIJAI I LIETUVĄ

Gery prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, baldai, televizijos, dolerių sertifikatai, maistas, akordionai.
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629.
TELEF. — WA 5-2787.

VALONE KILIMUS IR BALDUS

Pliamams ir valkams visų rūšių grūdai.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5108

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mėsle ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerus. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

COSMOS PARCELES EXPRESS SIUNTIJAI I LIETUVĄ

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60606
Tel. WA 5-2737; 264-3330
V. Valantinas

NAMŲ APSILDYMAS

Taisan senus ir įdėn naujus pečius. Pildau šilumą, taisyti lygius perdurus dūjų įdėn vandens šildytuvus. Kreiptis —

A. BANYŠ — 447-5808

SIUNTIJAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEZINSKAS, 4045 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5886

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimas — Income Tax
Notariatus — Vertinimai

BELL REALTY J. BACEVICIUS

6458 S. Kedzie Ave. 778-2233

FRANK ZAPOLIS

3206 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-6854

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimui ir plius apdraudimą.

TELEF. — WA 5-8063

A. VILIMAS MOVING

Apdraudimas perkraustymui Įvairių atstumų
823 WEST 84th PLACE
Tel. — FRanklin 6-1882

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — OA 5-7523
RADIOJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
REPARACIJOS, TAIŠYMAS ĮVARIJAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

REAL ESTATE

PARDUODAMAS MURINIS NAMAS
15309 Hickory Lane, Forest View Hills, Oak Forest, Ill. 4 miegamieji, 2 1/2 vonios, 70x110x90 p. sklypas. Pilnai apsidintas. "Underground utilities". Aptvertas privatus patio. 3 garinės šviesos. Gaminė "barbecue grill". Seimos kamb. su židiniu ir baru. Valgomasis kamb. 2 mas. prijungtas garazas. Carrier oro vėsinimas. Visos grindys kieto medžio. Thermopane langai. Indams plauti maš. ir "disposal". 23 priedai namo konstrukcijos. Savininkas parduoda už \$67,500. Susitarimui apžiūrėti skambinti 687-4862

INDIANA

Beverly Shores — Pines — National Parko rajone parduodamas restoranas su 7 apstatytais butais. \$2,000 gryno pelno į mėnesį. Mūrinis. Tik \$75,000. Dubois Realty, tel. 219-872-6467 tarp 9 v. r. ir 8 v. v.

Arti 71-os ir California — 2-jų aukštų mūr. namas. 2 butai po 5 1/2 kamb. Gazu apšild. Savaitgaliais ir vakarais skambinti 925-9028.

8 BUTAI — OAK LAWN

4 metų senumo. Visi butai išnuomot. Gražiai apsidinta. Prijungti garažai. Skambinti 779-2741 arba 779-5895

Mūr. bungalow, 43 pėdų sklypas, central. šildymas. Whipple ir 63-čia. Nebrangus.

2 butai po 4 1/2 kamb. 17 metų 70 p. sklypas. Central. šildymas kiekv. butui atskirai. Tik \$43,000.

Mūr. 4 butai — 2 po 4 kamb. 2 po 3 kamb. ir 3 kamb. sklype. 2 auto garažas. Central. šildymas. Geros pajamos. Gerai vieta gyventi.

10 butų mūr. Naujas šildymas Geros pajamos. Dideli kamb.

SIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St., 436-7878

2-jų aukštų namas — biznio patalpa apačioje, butas viršuje. Kaip naujas 2 mas. garažas. Brighton Pk. apyl. Skambinti 523-0645

PIRKSTI — PARDUOSIT — NUOMOSIT

Maloniai jums patarnaus

BUD'S REAL ESTATE

2-jų butų po 4 kamb. mūras. Prie 72 ir Rockwell. Prašo \$26,900.
Prie 73 ir Western. 5 kamb. mūras. Labai gerai laikytas. Gazo šiluma. Tik \$16,500.

45 ir Campbell. Mūr. Tuščia krautuvis patalpa, butas užpakaly. Garazas. Tik \$21,000.

73 ir Whipple. 4 kamb. mūras. Seimotinis garazas. \$25,500.

52 ir Whipple. 1 aukšto mūras — malsto krautuvis ir 5 kamb. butas. Platus laukas. Garazas \$24,000.

LEMONTO RAJONE

16 lotų. 70x125 p. Kaina tarp \$11,750.00 ir \$14,000.00.

Konservatoriaus State St. ir Archer Ave. 9 1/2 akro. Prašo po \$12,000 už akrą.

BALYS BUDRAITIS

4360 Archer Ave. — 254-5551
135th & Archer Ave. — 257-2967.

Čia Verlingas Doleris

6 kamb. "expansable" 18 metų mūras. 2 auto. garazas. Marquette Park. \$23,900.

2 butų dupleks namas. 6 ir 7 kamb. gražiai apkalta. Naujas stogas. Garazas. Reikia gerinti, kas sugėdė — naudokite. Turime raktą. \$17,000.

6 kamb. mūro namas. 2 auto. garazas. Beveik prie Marquette Park. Bažnyčioje. Jau laisvas. \$21,000.

8 butų mūras. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. Alumin. langai. \$15,000 pajamų metams. Arti mūsų \$77,700.

Lauksiu 10 metų mūro rezidencija. 1 miegamasis. 2 vonios. Karpelė. Belmonto gražumėlis. Kampinis 40 p. lotas. 2 auto mūro garazas. Arti Kedzie — Nabisco. \$37,650.

1 1/2 aukšto. 18 metų mūras. 2 butai. 2 auto. garazas. Arti mūsų. Liga verčia atiduoti už \$35,500.

3 aukšto mūras. Pukis 3 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. mūro namas. Naujas gazu šildymas. Garazas. Arti mūsų. \$26,500.

Pilnas ir pigus lotas su garais. Arti Maria High School. \$5,900.

VALDIS REAL ESTATE

2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

M. A. SIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4360 S. Maplewood, tel. 254-7450

Telp pat dabar! VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETIŠKOS PRASŲMAI ir kitos lietuvių

DEMESIO!

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — OA 5-7523

RADIOJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
REPARACIJOS, TAIŠYMAS ĮVARIJAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

VYRAI IR MOTERYS

RESTAURANT HELP

BUS BOYS — DISH WASHERS WAITRESSES (day & night)
Must be available to work through the fall. Apply in person only.

WILLIAM FLAGGS RESTAURANT

795 E. Golf Rd., Schaumburg, Ill.

HELP WANTED — MOTERYS

NURSE

REGISTERED RN
also LPN's
(By Education)

Hours can be arranged
APPLY IN PERSON

Contact Beverly Halford

GRACE CONVALESCENT HOME

2800 W. Grace, Chicago, Ill.

TYPIST

MT/SC operator or efficient typist for recording on magnetic tape IBM systems.

Experienced preferred or will train right person. 3 1/2 hour work week. Some overtime. Must have good attitude. Hours 8:30 a.m. to 4:30 p.m.

Call RAY — 334-2622

FLASH

OUT OF WORK LADIES? NEED MONEY?

I need you to help demonstrate playhouse toys. No collecting. No delivery. Free train. Call after 6:00 p.m. or on Saturday or Sunday.

Tel. 425-1910 or 371-5264

SECRETARY

For Property and Casualty Insurance Agency

Typing, Steno Required. Friendly small office — Good Pay.

Westchester, Ill. Area

Phone — 625-0269

MOTOCIKLU PER 18 EUROPOS VALSTYBIŲ

Studento kelionės išpūdžiai

JONAS STURAS

Turiu progą studijuoti architektūros mokslus Romos universitete, Italijoje. Vasaros atostogų metu motociklu aplankiau 18-ą Europos valstybių. Noriu trumpai parašyti mieliesiems Draugams skaitytajam mano kelionės išpūdžius.

Italija

Politiškai žmonės labai neramūs: laukia geresnių laikų. Draugiški. Gerai informuoti apie Lietuvos dabartinę padėtį. Florencijos (Firenze) mieste viename muziejuje mačiau didelį Lietuvos žemėlapią iš XIV šimtmečio. Lietuvos sienos tame žemėlapyje tęsiasi nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų.

Graikija

Žmonės laukia sugrįžtant karaliaus. Iš išvaizdos, papročio ir iš pavardžių graikai yra labai panašūs į lietuvius. Iš visų tautų, kurias aš aplankiau, graikai man geriausiai patiko. Graikai mano, kad Lietuva greitai bus laisva.

Austrija

Austrija greitai atsistato. Stato naujus dangoraižius, karo sugriautus fabrikus. Žmonės labai mandagūs. Miestuose daug žydiškos kilmės gyventojų. Vidutinis austras yra gerai informuotas apie Lietuvos okupaciją.

Šveicarija

Žmonės šalto būdo. Labai nekalbūs. Gerai gyvena. Kraštas labai švarus. Gyventojai kalba keturiomis kalbomis: vokiečių, italų, prancūzų ir retoromanų.

Prancūzija

Prancūzai nemėgsta amerikiečių. De Gaulle yra jų garbina mas panašiai, kaip ir Napoleonas. Kraštas padarė didelę pažangą — techniškai pirmąja Europos tautų tarpe. Gerai susitvarkiusi valstybė. Labai geras maistas valgyklose.

Ispanija

Žmonės katalikai, labai draugiški. Lietuvą gerai žino. Ispanai galvoja, kad rusų režimas pasikeis — pasidarys demokratiskas.

Luxemburgas

Mažas kraštas. Princas autobusų vežioja vasarotojus. Jis aiškina apie Luxemburgo padėtį II Pasaulinio karo metu. Princas priima "tipsus", jei jam kas duoda. Aš paklausiau principą: "Ar Jūs žinote ką nors apie Lietuvą?" Jis atsakė: "Lietuva yra didesnė už Luxemburgą 1 kartą ploto atžvilgiu ir 10 kartų tų gyventojų atžvilgiu". Už jo "gerą" atsakymą aš jam daviau vieną dolerį. Jis paspaudė man ranką ir pasakė: "ačiū!"

Olandija

Vėjo malūnų kraštas. Pigus pragyvenimas. Maži ūkiai. Gamina pieno produktus eksportui. Puikus susisiekimas vandens kanalais. Keliai geresni už Amerikos kelius. Ūkininkai yra informuoti apie Lietuvos dabartinę padėtį. Jie galvoja, kad rusiška santvarka greitai pasikeis be karo.

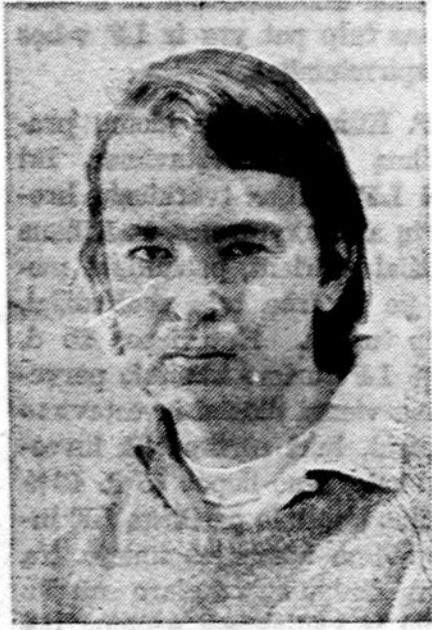
Danija

Danija turi vieną iš geriausių Europoje socialinį draudimą seniems žmonėms. Suvargusių žmonių nesimato. Miesto žmonės gerai apsilvę. Krautuvės pilnos užsieninių prekių. Jų tarpe mačiau lietuviškos degtinės, alaus, saldinių ir konservų. Danų jūreiviai, kurie aplanko Klaipėdą ir Rygą, man pasakojo, kad tuose uostuose esą daug rusų karo laivų.

Anglija

Londone daug amerikiečių tu-

ristų. Dauguma iš jų fotografuoja Karalienės rūmus. Dienos metu Londono gatvėse daugiau galima matyti japonų turistų, kaip pačių londoniečių. (? Red.) Gyvenimo išlaidos tokios pačios, kaip ir Amerikoje. Anglų laikraščiai daugiausia rašo apie Ameriką ir Indiją. Londoniečiai labai draugiški ir bando vispasiškai padėti atsilankiusiems.

Jonas Sturas

Švedija

Kraštas, kuriame nėra vagių. Jeik į restoraną, pavalgyk, užmokėk ir gražiai pats pasiimk. Nėra patarnautojų. Tas pats ir su moteliais — pernaktvok, užsimokėk ir gražiai pats pasiimk. Užrašai daugumoje vietų yra bent keliomis kalbomis: švedų, anglų, vokiečių ir prancūzų.

Daug miškų, kanalų ir kalnų. Gamta puiki. Oras vėsus; daug saulės ir gryno oro.

Norvegija

Kalnuotas kraštas. Daug gražių eglėnų ir pušynų miškų. Elektros jėgainės varomos vandens, bėgančio nuo kalnų. Vieną naktį miegojau miške ant minkštų samanų. Anksti rytą pabūdino miško paukščiai. Miške daug grybų ir uogų. Žmonės draugiški, aukšto ūgio, daugiausia blondinai. Nemėgsta rusų. Galvoja, kad Rusijos santvarka pasikeis. Lietuva vėl būsianti laisva.

Belgija

Turtingas kraštas. Labai geri keliai. Miestai atrodo naujai atstatyti po II pasaulinio karo. Labai gražūs ir pavyzdingi ūkiai. Restoranuose maistas labai įvairus; daug įvairių žuvies patiekalų. Turėjau progos apsišoti pas ūkininką, kuris turi pieno ūkį. Vietoj vandens geriau tik pamelžta karvių pieną. Valgiau rūgštų pieną su belgiška juoda duona. Belgų krautuvėse mačiau daug produktų, importuotų iš Amerikos. Vidutinis belgas nemėgsta komunizmo ir galvoja, kad rusiškas komunizmas pamažu keičiasi į socializmą.

Monakas

Maža nepriklausoma valstybė, prie pat Viduržemio jūros — kampelis žemės tarp Prancūzijos ir Italijos sienų. Krašto plotas apie 370 akrų. Gyventojų skaičius — 23,614. Princas val-

Karnavalo vakaras liepos 26 Šao Paulo vaikų žiemos stovykloje "Baltoji meška". Kiti vakarai skirti skautiskam laisvui, jėgų teatrui, Lietuvos ir Brazilijos skaidrėms, vaikams pamaldoms, pirmosios pagalbos temoms. Nuotr. A. Saulaicius

do šį saulėtą kampelį. Daug vasarotojų iš visų pasaulio kraštų. Čia galima susikaibėti bet kokia pagrindine Europos kalba. Pragyvenimas brangus. Vietos žmonės nesidomi politika.

San Marino

Tai pati mažiausia respublika visame pasaulyje. San Marino yra Italijos žemėje — netoli Adrijos jūros, apie 60 mylių nuo Florencijos miesto. Ši mažytė valstybėlė yra ant aukšto kalno, vadinamo "Titano Mount". Valstybės plotas apie 24 kvadratinės mylios. Gyventojų skaičius — 18,320. Vietiniai žmonės pasakoja, kad San Marino respublika yra viena iš seniausių visoje Europoje. Gamta labai graži. Pragyvenimas pigus. Valgykloje galima gauti gerus pietus už vieną dolerį.

Vatikanas

Visas kraštas užima apie 108,7 akrų. Gyventojų skaičius — 648. Vatikanas yra ant gražios Tiberio upės. Tai vienas iš moderniausių miestų visoje Italijoje. Labai gražios bažnyčios. Puiki geležinkelio stotis. Nepriklausoma pašto įstaiga. Daug vienuolių, kalbančių įvairiomis pasaulio kalbomis.

Suomija

Daug ežerų. Mėlynas dangus. Oras kvepia pušynais ir eglynais. Sviesios naktys. Saulė tik pasislepia horizonte vakaruose, ir už kiek laiko pasirodo rytų horizonte. Žmonės dviejų rasių: baltadodžiai — kaip švedai ir brunetai — kiek geltonos odos, panašūs į eskimus. Helsinkio mieste — krašto sostinėje mačiau daug girtų žmonių miesto gatvėse. Ypatingai sekmadienio vakarais, šilagtivuose daug girtų vyrų.

Rusų - suomių siena labai saugoma. Teleido privažiuoti vos vieną mylią nuo jos. Toliau matėsi sargybų bokšteliai.

Suomija yra neturtingas, bet gražiai susitvarkęs kraštas. Valgyklose maistas nėra skanus, bet sveikas. Pragyvenimas pigus. Suomiai Lietuvą gerai žino. Galvoja, kad rusiškas komunizmas greitai pasikeis į demokratiją.

Vakarų Vokietija

Karo žymės dar matosi: didmiesčiuose tušti kvartalai, apsėti plytomis. Kai kur namų sienose tebėra šrapnelių skylės.

Vidutinis vokiečių galvoja, kad Amerika veda klaidingą politiką — "krebs politie" — man taip pasakė vienas miestietis Vakarų Berlyne.

Vakarų Berlynas dar nėra visai atsistatęs. Daug tuščių plotų. Keletas dangoraižių stovi šen ir ten — liūdnas miestas. Atrodo, kad karo stovis dar tebėra. Žmonės nesijaučia saugiai.

Visa krašto ekonomija pagrįsta eksportu. Kraštas tirštai apgyventas. Vokiečiai mėgsta lietuvius — atvirai šnekasi — pasakoja savo nuomonę apie Europos ateitį.

V. Hugo

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ SĄJUNGOS SEIMAS

ALR Katalikų Moterų sąjungos 60 metų gyvavimo užbaigimo laikotarpį apvainikuos 36-tojo seimo suruošimas.

Seimo rengimo komisijos pirmininkė yra Bertha Janus ir talkininkės — Julia Medinis, Ona Walss, Stella Hotra, Eleonora Mickey, Magdalena Smailis, Sophie Zager, Helen Tucker ir Ann Zilvitis. Jos jau galutinai viską sutvarkė, paruošė ir

laukia delegačių ir viešnių atvažiuojant iš visų didesniųjų lietuvių kolonijų, nes organizacijos kuopų yra visose didesnėse parapijose.

Vakarų Vokietijos prokuroras pareiškė, kad komunistų šnipas, kuris buvo įsitaikęs į aukštą pareigą Bonnoje, nebus iškeistas į kitą kalinį ir turės atkalėti pilną laiką. Čia šnipas Guillaume su žmona.

A. + A.

PETRUI AUGUSTINAVIČIUI tragiškai žuvus, jo broliui inž. JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI, mirusio ŠEIMAI ir visiems artimiesiems užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga
Clevelando Skyrius

Brangiai Motinai mirus

ALDONAI BAČKAITIENEI

ir jos šeimai

reiškiame gilią užuojautą.

Washingtono Lietuvių Moterų Klubas

Mylimai Mamytei mirus,

Dr. Silvijai Barnett-Kripienei

su šeima

reiškiame gilią užuojautą.

Aldona ir Visvaldas Masiuliai
Valentina ir Pranas Mažeikai

A. + A. VALEI JOKUBAUSKIENEI mirus,

jos vyrą STASĮ, dukrą JURATĘ, sūnų VYTAUTĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Lilė ir Ignas Juzėnai

Irena ir Mečys Šilkaičiai

VALEI MARIJAI JOKUBAUSKIENEI

mirus,

jos vyrą Stasį, dukterį Jūrą, sūnų Vytautą ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

DALIA ir ALGIS ANCEVIČIAI

JANINA PETRUSIENE

GRAŽINA ir VYTAUTAS SENKEVIČIAI

ADELE ir ANTANAS VERBICKAI

ONA ir KOSTAS ŽOLYNAI

DRAUGAS, pirmadienis, 1975 m. rugpjūčio mėn. 11 d.

5

Mirus Marquette Parko apylinkės narei

A. + A. SOFIJAI KAVALIAUSKIENEI,

reiškiame gilią užuojautą velionės vyrui JONUI su šeima ir visiems velionės artimiesiems jų liūdesio valdant.

Registruota L. B. Marq. Pk.
Apylinkės Valdyba

A. + A.

KAZYS KRAUCIŪNAS

Gyveno Bridgeporto apylinkėje Chicagoje.

Mirė rugpjūčio 8 d., 1975 m., 6:00 val. ryto, sulaukęs senatvės.

Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskr., Parėdžių kaime. Amerikoje išgyveno 57 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime brolis Petras, brolienė Magdalena ir jų sūnus Peter su žmona Bonnie su šeima; mirusio brolio sūnus John Krauciūnas su žmona Silvia ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko sesuo Stefanija Krauciūnaitė.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street. Laidotuvės įvyks antradienį, rugpjūčio 12 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Merželės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Brolis, brolienė ir visi kiti giminės.

Laidotuvių direktorius Donald Petkus — Tel. 476-2345.

Laidotuvių direktoriai

MAZEIKA & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYNS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SŪNUS —

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GROVENHILL 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNHALL 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YARDS 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YARDS 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRGINIA 7-6877

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4470

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAFAYETTE 3-8572

POVILAS J. RIDIKAS

3334 S. HALSTED STREET

Tel. YARDS 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YARDS 7-1133-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLYMPIC 2-1003

APILINKA MUS

× Vysk. Vincentas Brizgys, kurį laiką buvęs kelinėse, rugpjūčio 8 d. grįžo į Chicago ir rugpjūčio 10 d. dalyvavo latvių katalikų parapijos šventėje, jiems švenčiant Latvijos žymiausias šventovės — Aglonos Švč. M. Marijos šventę. Latviai turi parapiją šiaurinėje Chicagoje. Jai vadovauja kun. B. Baginskis, MIC.

× Algirdas J. Žemaitis, Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio (FAO) organizacijos pareigūnas, nuolat gyvenęs Romoje, praleidęs apie mėnesį atostogų su šeima Californijoje, grįždamas sustojo Chicagoje aplankyti savo tėvų, draugų ir pažįstamų. Rugpjūčio 9 d. su dukra Rita ir sūnum Povilu išskrido į Clevelandą pas savo brolių kun. Kęstutį, o iš ten per New Yorką grįžo į Romą. A. Žemaitis, savo tėvo V. Žemaičio lydimas, kartu su vaikais aplankė "Draugo" redakciją ir painformavo apie savo darbą šioje didžiulėje tarptautinėje organizacijoje.

× Mokyk. Juozas Plačas, žinomas pedagogas, Dariaus - Girėno liuanistinės mokyklos vedėjas ir Tėvynės Žvaigždės — vaikų skyriaus "Drauge" redaktorius, išvyko atostogų, kurių metu vieną savaitę stovykla Lietuvos mokytojų studijų dienoje Dainavoje. Nežiūrint atostogų, vaikų skyrius "Drauge" bus įprastu būdu spausdinamas kiekvieną trečiadienį.

× Liet. žurn. s-gos centro valdyba paskyrė stipendijas liuanistinams dalykams studijuoti š. Amer. liuanistinio jaunimo II lit. studijų stovykloje šiem studentams: Rimantui Genčiui, Algiiui Avizieniiui ir Emilijai Pakštaitei. Stipendijos paskirtos iš P. Daužvardžio fondo.

× Juozas Masilionis, Chicago Aukšt. lit. mokyklos direktorius, yra išvykęs į Mokytojų studijų savaitę Dainavoje. Ten jis dėsto jaunimui liuanistų kalbos kursą: "Vientisinis sakinyss ir jo skyryba".

× Violeta Karosaitė savo Optical Studio, 7051 So. Washenaw Ave., atidaro šiandien.

× Elena ir Alfonsas Juškos, gvv. Sterling Heights, Michigan, lankėsi Chicagoje ir ta proga užsuko į "Draugą", įsigijo knygų ir medžio drožinių už didesnę sumą. Juškos yra "Draugo" skaitytojai ir rėmėjai.

× "Draugas" visur ir visada patarnauja savo skaitytojams, juos objektyviai informuodamas. Tai žino skaitytojai ir ji savo aukomis remia. Po 3 dol. auokojo: Algirdas Dargužis, Antanas Poškus; 2 dol. — L. Kisieliuss; 1 dol. — K. Grigelis. Visiems dėkojame.

× Aukų po 2 doleriui atsiuntė: Julija Šlekys, Ben. Šulskis, M. Gedwell; 1 dol. — Frank august. Ačiū.

× Aukų savo dienraščiu stiprinti prisuntė: J. Rašimas — 2,50 dol., Uršulė Karalius — 2 dol., 1 dol. — J. Kiveliis. Dėkojame.

× Norintieji važiuoti autobusu į Ateitininkų jubiliejinę stovyklą registruojasi pas Vidą Pargauskaitę, 6643 South Francisco Ave., tel. PR 8-5825, iki rugp. 15 d. (pr.)

× Vyt. Beliajus, G. Breichmanienė, G. Gobienė, Z. Lapiņas, K. Marijošienė, J. Matulai-tienė, L. Sagys ir A. Tamošaitis yra pakviesti lektoriais ir sutiko dėstyti tautinių šokių vadovų - mokytojų kursuose Dainavoje š. m. rugp. mėn. 17-23 d. (pr.)

× Kun. Juozas Dambraskas, MIC, Marijonų vienuolijos Sv. Kazimiero provincijos provinciolas, daugiau kaip mėnesį išbuvęs Romoje vykusiame generaliniame vienuolijos susirinkime, sutvarkęs įvairius formalumus Vatikano kurijoje, aplankęs Marianopolį ir ten atlikęs svarbiausius darbus, ruošiantis pradėti naujus mokslo metus, rugpjūčio 9 d. grįžo į Chicago.

× Edvardas Leipus pirmininkauja Liet. evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos rateiui. Rugpjūčio 16-17 d. ruošiamą būrelio narių išvyką į gamtą. Bus važiuojama autobusu.

× Chris. Kikutis, Collingsville, Ill., atnaujinamas prenumeratos mokėstį ir siųsdamas 7 dolerių auką, mums rašo: "Mano šeima yra labai patenkinta "Draugu", kuris pakankamai objektyviai patarnauja ir protestantams ir mažlietuviams. Siūciama auką skiriu visų liuanistų vienybės stiprinimo reikalams". Už viską nuoširdžiai dėkojame.

× Rozalija Malčiauskas, Calumet City, Ill., parėmė savo dienraštį auką. Dėkui.

CHICAGOS ŽINIOS

SENIAUSIAS NAMAS

Seniausias Chicagos namas, vadinamas Widow Clarke House, 4526 So. Wabash, bus perkeltas į 1850 S. Indiana. Namas yra 138 m. senumo. Miestas pasirašė sutartį su arch. W. R. Harbrouck, kuris namą perkels ir atremontuos. Namą perplaus horizontaliai, kad būtų įmanoma pravežti pro viaduką, o vienoj vietoj reikės nukasti grindinį 18 colių, kad galėtų namas pralįsti pro viaduką. Namas bus Chicagos istorijos muziejus.

KETURI PRIGERĖ

Papildimų prie Great Lakes prigirė du vaikai, norėjus juos išgelbėti papildymo sargė Laurie Paul, 17 m., ir juos bandęs gelbėti JAV laivyno narys Th. Helbling, 20 m. Nari ištraukė jų lavonus.

KUBIETĖ LAIMĖJO

300.000 DOL. Pabėgėlė iš Kubos Graciela Martinez, 43 m., apsigyvenusi Chicagoje prieš 5 metus, Illinois loterijoje laimėjo 300.000 dol. Jos sūnus 22 m., ir motina tebėra Kuboje.

MIRĖ M. UZIKAS

Vienas garsiausių Amerikos džiazo muzikų — Julian Adderley, 46 m., mirė penktadienį Švč. Marijos ligoninėje, Gary, Ind. Buvo gavęs kraujo išsilimę smegenyse.

CHICAGOJE NESAUGU

Dvi 17 m. mergaitės Kathy Wroblewski ir Laura Zemgulas ir 19 m. vyras Al Niemantas trečiadienį prie 63 gatvės ir California sankryžos apie 10 v. v. laukė autobuso. Prie jų stovėjo automobilis ir iš jo iššo-

Grupė liuanistų, latvių ir estų, kurie budėjo 72 valandas prie Baltųjų Rūmų kada prez. G. Fordas buvo Helsinkiuje. Nuotr. G. Bilmanio

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Adolfas Sirutis, gyvenęs Sydnejuje, Australijoje, šią vasarą ilgesnėje kelionėje viešėjo Kanadoje ir JAV-se. Keliaudamas po vidurinius vakarus, 5 dienas praleido Omahoje, Nebr. Buvo apsisitęs pakaitomis pas savo draugus Algį ir Laimutę Antanėlius, Stasį ir Idą Martinukus. Sekmadienį dalyvavo liuanistų

viškose pamaldose. Išėjus iš bažnyčios, parapijos medžių pavėsyje susirinkusiam žmonių būriui papasakojo apie Australijos liuanistų gyvenimą. Omahoje aplankė įžymybės ir daug pažįstamų šeimų, daugiausia gyvenusių Tauragės mieste. Rugpjūčio 4 d. išvyko toliau į vakarus, į San Francisco, o iš ten į namus.

— "The Pittsburgh Press", Pittsburgho leidžiamas įtakingas dienraštis, liepos 30 d. laidoje paskelbė savo redakcijos štabo nario Ted Knap pranešimą iš Washingtono, pažymėdamas, kad nežiūrint prezidento Fordo užtikrinimui, jis pasirašė Helsinkyje dokumentą, kuriuo Pabaltijo kraštai ir kitos Rytų ir Vidurio Europos valstybės pripažintų Sovietų hegemoniją. Daugiau kaip 100 JAV kongresmanų parėmė priešingą — nepripažinimo rezoliuciją. Šiuo reikalu buvo Baltuosiuose rūmuose gauta 2300 telegramų. Šia proga dienraštis cituoja Pabaltiečių komiteto kalbėtojo Edwardo Šumano pareiškimą, kad daugiau kaip milijonas Amerikos liuanistų ir kitų pabaltiečių šį įvykį skaudžiai pergyvena ir protestuoja. Iškeliamas ir pabaltiečių centrinių politinių organizacijų atstovų — Uldžio Gravos ir dr. K. Valiūno suėmimas Helsinkyje.

— Kunigunda Keblinkienė, mokytoja, kultūrininkė, detroitietė, atostogauja Wasagoje, Kanadoje, pas brolienę kartu su dukrele Dailte. Atostogas baigusi grįš namo, nes Moterų sąjungos seimo ruošimo pirmininkė Bertha Janus paprašė K. Keblinkienę ruošti meno parodą seimo metu rugp. 15 d. Pradžios seimo delegatės ir viešnios atsivežti savo meno dalykėlių ir eksponatų parodai. Sąjungiečių tarpe yra be galo daug meno mėgėjų, kurios kukliai išstato tik savo namuose. Čia bus proga ir kitoms kartu pasidžiaugti ir mintimis pasidalinti.

NAUJAS MILJONIERIUS

J. H. Johnson, 39 m., Chicagoje penktadienį Illinois loterijoje laimėjo milijoną dolerių. Laimėtojas yra spaustuvės darbininkas. Dabar jis planuoja pirkti geresnius namus. Jam bus kasmet išmokama po 50.000 dol.

NAUJAS MILJONIERIUS

J. H. Johnson, 39 m., Chicagoje penktadienį Illinois loterijoje laimėjo milijoną dolerių. Laimėtojas yra spaustuvės darbininkas. Dabar jis planuoja pirkti geresnius namus. Jam bus kasmet išmokama po 50.000 dol.

BRAZILIJOS

— Jaunimo studijų dienos Brazilijoje vyksta savaitgaliais skirtingose Sao Paulo provincijos vietose. Liepos 5-6 d. jos su-ruoštos pajūrio miestelyje Santos Vladio ir Stasės Steponaičių sodyboje. Ten dalyvavo apie 25 asmenys. Liepos 19-20 d. studijų dienos įvyko dr. V. Kudirkos mokykloje Rua Lituania, o liepos 26-7 d. — Santa Izabel vietovėje. Rugpjūčio 2-3 d. Sao Sebastiao mieste. Kiekvieną savaitgalį nagrinėjamos temos, aktualios trečiajam Jaunimo kongresui.

— Muzikinis trio iš Šiaurės Amerikos — sol. Nerija Linkevičiūtė, Bernardas Prapuolenis ir muz. Raimonda Apeikytė — koncertuos Sao Paulo liuanistams rugpjūčio 10 d. Artur Azevedo teatre. Mocoje, ir vėliau dalyvaus vakarienių liuanistų parapijoje Villa Zelinoje. Koncerto ir vakarienių pėlnas skiriamas Pasaulio Liuanistų Jaunimo kongreso naudai. Visų trijų kelių apmoka Pasaulio Liuanistų

Bendruomenės valdyba. Į Sao Paulo muzikinis trio atvyks iš Venecuelos. Aplankę Braziliją visi trys menininkai vyks į Montevideo Urugvajuje ir į Buenos Aires, Argentinoje.

— Romas Macianskas su žmona Birute atvyko į Sao Paulo iš Montevideo, Urugvajuje, tartin artėjančio Jaunimo kongreso reikalais. Liepos 19-20 d. Villa Zelinoje Jaunimo namuose įvyko dešimtas pasitarimas kongreso ruošos reikalais, kuriame dalyvavo atstovai iš Brazilijos, Urugvajaus ir Argentinos.

— Lėšų telkimas Brazilijoje artėjančiam Jaunimo kongreso vyksta gera sparta. Finansų komisija, vadovaujama prel. P. Ragaižinsko, ypač kreipiasi į labiau pasiturinčius liuanistus, prašydami stambesnių aukų — 1000 kruzeirų. Paskutiniu metu mecenatų eilėse atsirado dvi naujos pavardės — Algirdas Baužys ir Pranas Šukys, abu paaugoję po tūkstantinę.

ARGENTINOS

— Argentinos liuanistų jaunimas ruošiasi rinkti savo atstovus Jaunimo trečiajam kongre-

Kardinolui H. Medeiros buvo įteikta dovana — gintarinis Aušros Vartų Marijos inkruštas paveikslas. Kardinolą sveikina ses. Eugenija, šalia — Nekalto Prasiūdimo seserų vienuolijos vyriausia vadovė ses. Margarita ir prel. P. Juras.

sui. Tam reikalui sudaryta specialiai atstovų rinkimų komisija, kuri patvirtins visus kandidatus. Komisiją sudaro įvairių liuanistų organizacijų atstovai. Kaip pranešama iš Buenos Aires, kandidatai turės būti tarp 18-30 m.

Clarise Bacevičiūtė, jauniausia stovyklautoja, vadovė Eugenijos Bacevičienės dukterė, supasi vaikų žemėlapyje stovyklos metu netoli Sao Paulo, Brazilijoje. Nuotr. A. Saulaičio

PASKUTINĖS NAUJIENOS LIETUVIŲ FONDO DARBUOSE

Lietuvių Fondo valdybos posėdis įvyko rugpjūčio 6 d. LF įsėdis įvyko rugpjūčio 6 d. LF būstinėje. Posėdyje, be visų valdybos narių, dalyvavo investavimo komisijos pirm. P. Kilius ir narys inž. V. Naudžius. Raštinėje jau buvo matyti nupirktą naują adresavimo mašiną, su kuria 4.000 laiškų lengvai galima užadresuoti per vieną vakarą. Ta mašina — tai LF ir "Lituanus" žurnalo nuosavybė. Perkant susidėjus per pusę, sutauptos lėšos. O "Lituanus" žurnalo administratorius J. Kučėnas taip pat yra ir LF v-bos vicepirmininkas.

P. Kilius pateikė įdomų pranešimą apie investavimus. Iki šiol LF akcijas tvarkingai brokerių atsisakytą, nes, P. Kiliaus žodžiais tariant, paskutiniu metu jie nedirba taip nuoširdžiai, kaip turėtų. Nuo liepos 15 d. 60% LF turimo kapitalo pervedama vienai didelei investavimo įstaigai, kuri užsiima tik investavimais. Nuo liepos 15 d. 40% turimo kapitalo pasilieka LF investavimo komisijos žuioje. Tą sumą daugiausia sudaro saugūs bonai ir vadinamos saugios bei "riebios" akcijos su beveik višada tikru 9% ar daugiau pelnu. Turėdama savo žinioje 40% LF turimo kapitalo ir ji tvarkydama savo nuožūra, investavimo komisija Lietuvių Fondui per metus sutautys apie 3.000 dol., skirtų administracijos išlaidoms, nes amerikiečiai brokeriai ar investavimo įstaigos gal net daugiau paimtų už tokios sumos tvarkymą.

P. Kilius perdavė įdomią savo nuomonę apie galimus ateities investavimus. Bet pirma tai turi apsvarstyti investavimo komisija, LF taryba ir jų visų patvirtintas sprendimas sugrįžti į valdybą. Bet tai yra ateities reikalas.

Iplaukose į bendrąjį LF kapitalą šiemet esame labai atsiliekę. Lietuvių visuomenė prašoma ir toliau atkreipti dėmesį į Lietuvių Fondą, jo uždavinius ir tikslus, prašoma sustiprinti įnašų siuntimą, nes visai liuanistų išeivijai nebus didelio džiaugsmo, jei po pernykščio renesanso Lietuvių Fonde šiais metais pergyvensime nuosmūkį.

VI. Rmjs

Maža liuanistų dovana

Visuose liuanistuose namuose turėtų būti liuanistų vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai: iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukas, kad Lietuvos vėliava plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po \$1.50, (reikia pridėti 8 centus mokesčių ir 25 centus už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

GERA DOVANA MARCIAMS, ZENTAMS IR AMERIKIECIAMS

LITHUANIA IN CRISIS. Nationalism to Communism. 1939-1940. Autorius politikos mokslų prof. Leonas SABALIONAS. Išeido Indiana University Press, Bloomington & London, 294 pusl., kietas viršelais su aplanku.

Ši knyga yra labai vertinga dovana supažindinti angliškai skaitančius su mūsų tautos okupantu. Dovana, kuri tinka įteikti įvairiomis progomis ir niekad nepasensta. Šios knygos gauta tam tikras skaičius su didele nuolaida. Kaina \$5.00. Užsakymus siųskite: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Prie kainos reikia pridėti 5 proc. mokesčiams.